

LASERSKA OBRADA

LBM – Laser Beam Machining

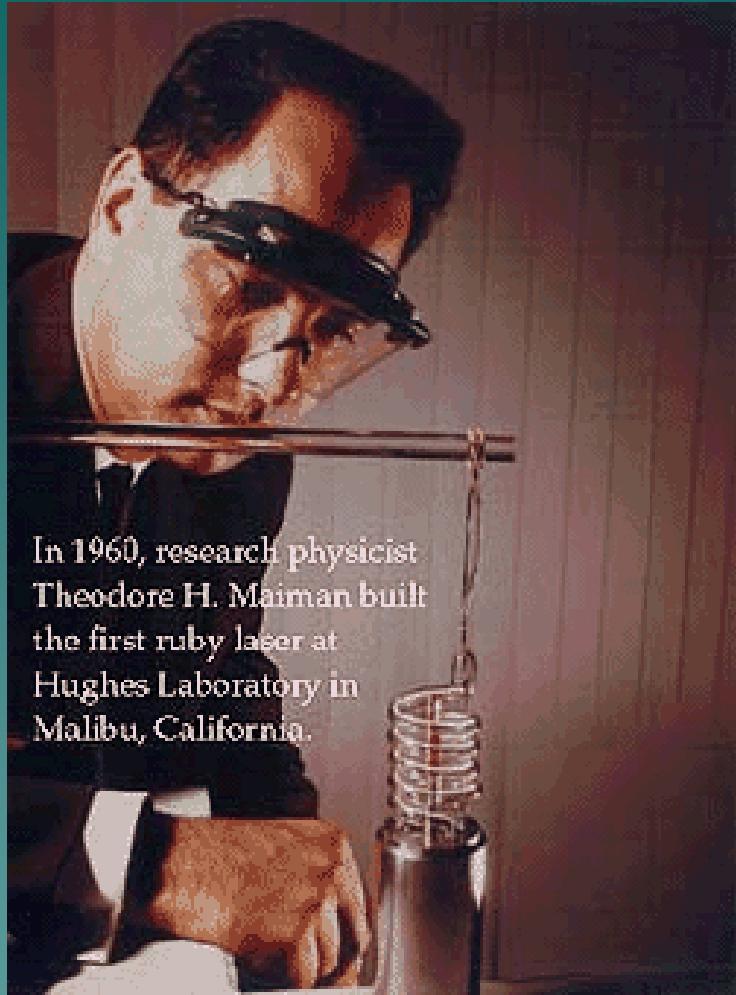
LASERSKA OBRADA

Laserska obrada je zasnovana na primeni laserskog zra~enja, tj. visoko koncentrisane svetlosne energije dobijene stimulisanim zra~enjem, za obradu materijala zagrevanjem, topljenjem ili isparavanjem. Snop laserskih zraka je univerzalni alat koji mo`e da se primeni za razli~ite vrste obrade. Za razliku od konvencionalnog alata on se ne mora specijalno naru~ivati za proizvodnju i ne name}e tro{kove vezane za skladi{tenje, o{trenje i pode{avanje.

LASER

LASER (Light Amplifier by Stimulated Emission of Radiation)

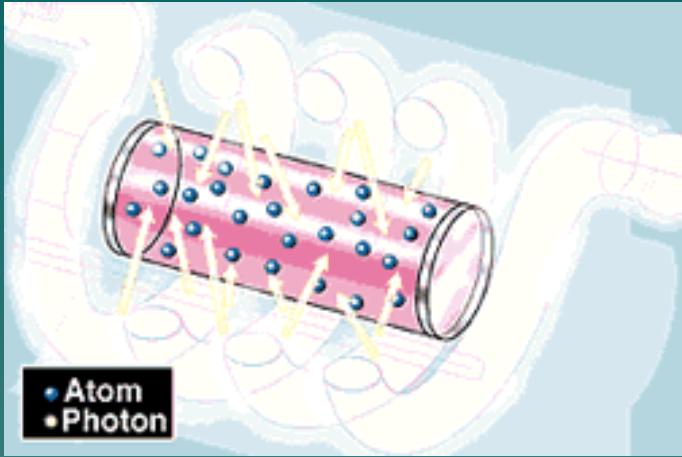
je koherentni poja~ava~ elektronskog zra~enja u opti~koj oblasti. Zra~enje lasera je po svojoj prirodi svetlosno ali se razlikuje od zra~enja termi~kog svetlosnog izvora po velikoj spektralnoj gustini energije, izrazito uskom snopu rasprostiranja, monohromati~nosti, velikoj du~ini koherencije talasa, stacionarnom frontu talasa u snopu laserskog zra~enja, velikoj stabilnosti amplitude kao i u mogu}nosti proizvodnje ultrakratkih svetlosnih impulsa. Prvi laseri su napravljeni {ezdesetih godina ali tek u osamdesetim su dobili ve}i zna~aj i postali osnova za potpuno nove procesne i proizvodne tehnologije.

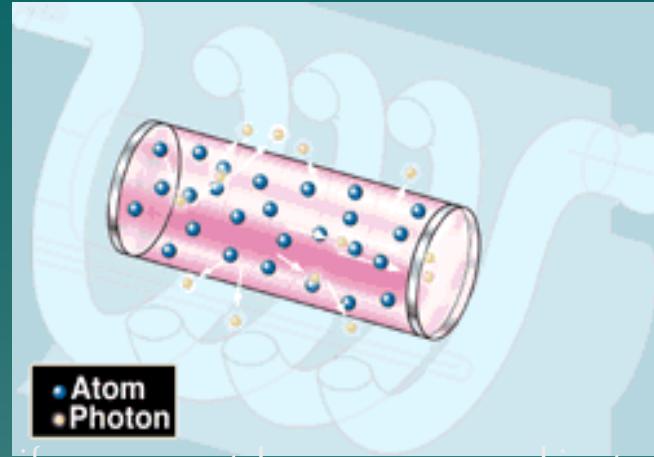
In 1960, research physicist
Theodore H. Maiman built
the first ruby laser at
Hughes Laboratory in
Malibu, California.

1960. Godine ameri~ki fizi~ar Teodor Majman napravio je prvi laser - rubinov laser u Hjud`s laboratoriji u Malibuu, Kalifornija

PRINCIP RADA LASERA

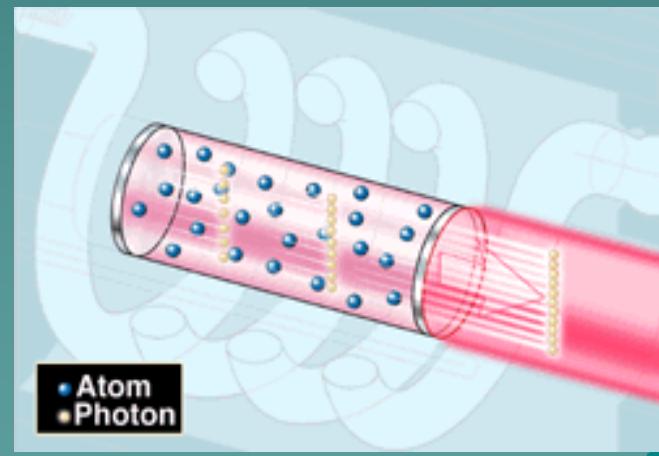
Kvarcna lampa emituje svetlost koja izaziva pobuđivanje atoma u kristalu rubina na vići energetski nivo.

Na vićem energetskom nivou neki atomi emituju fotone. Fotoni atoma izazivaju stimulisanu emisiju fotona drugih atoma.

Ogledala na krajevima reflektuju fotone. Intenzitet svetlosti se rapidno povećava.

Fotoni izlaze kroz polupropusno ogledalo. To je laserski svetlosni snop.

PRINCIJELNA [EMA LASERA

Osnovni elementi lasera su aktivni materijal, rezonator i izvor energije (pumpa).

Da bi do{lo do laserskog zra~enja mora da postoji:

- aktivna sredina sa određenim atomima, jonima ili molekulama sa dva ili vi{e energetska nivoa, {to omogu}uje zra~enje i poja~anje svetlosti sa `eljenom izlaznom talasnom du`inom;
- izvor energije (pumpa) koji pobudjuje atome u cilju pove}anja energetskog nivoa atoma od dva nivoa i
- opti~ka povratna sprega (rezonator) u cilju poja~anja svetlosti i javljanja samooscilovanja.

PODELA LASERA

a) Prema agregatnom stanju aktivne sredine dele se na:

- ~vrste,
- te~ne i
- gasne lasere;

b) Prema re`imu rada laseri se dele na:

- impulsne i
- kontinualne lasere;

c) Prema na~inu pobudjivanja laseri se dele na:

- lasere sa opti~kom pobudom,
- lasere pobudjene elektri~nim pra`njenjem,
- lasere pobudjene hemijskim reakcijama i
- lasere pobudjene snopovima ~estica velike energije;

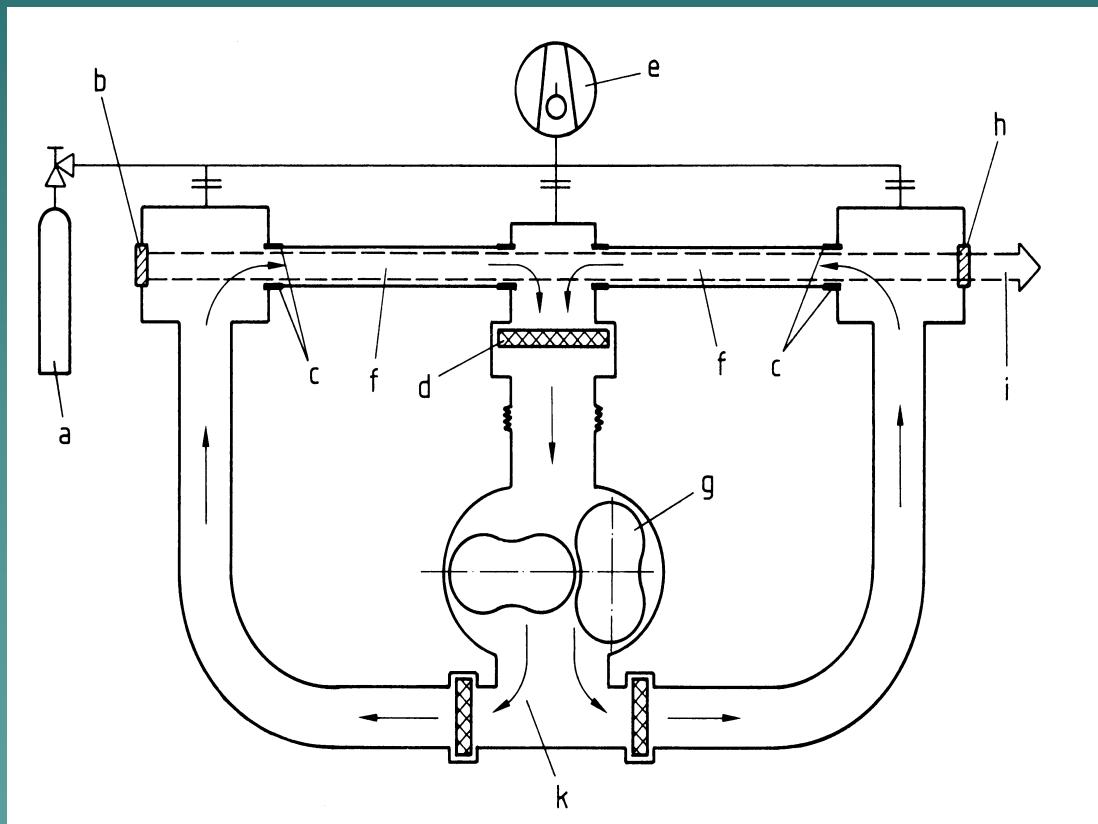
d) Prema spektru generisanja, dele se na lasere koji zra~e u:

- infracrvenoj oblasti,
- vidljivoj oblasti i
- ultraljubi~astoj oblasti.

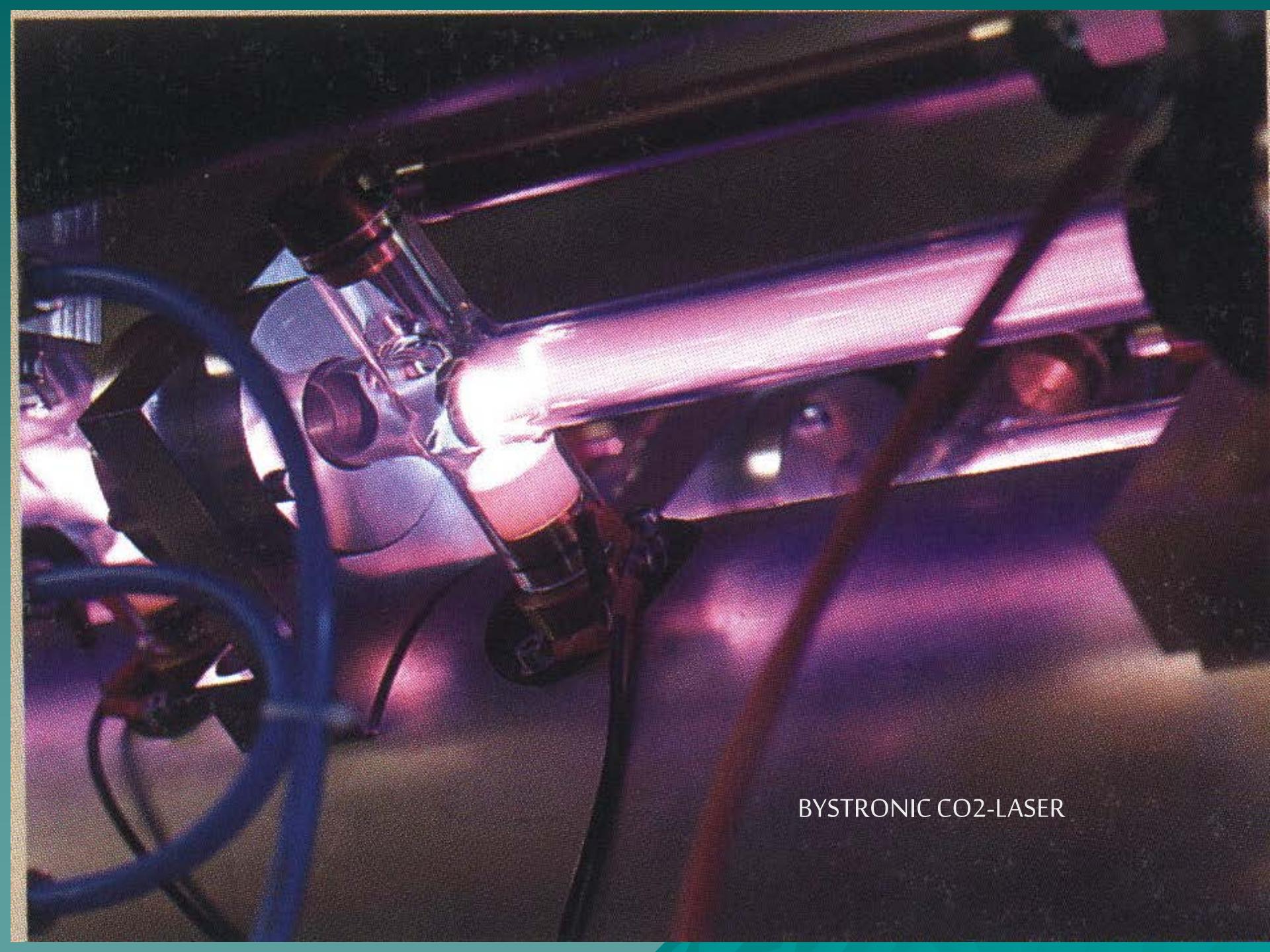
INDUSTRIJSKI PRIMENJENI LASERI

LASER	TALASNA DUŽINA	SNAGA	REŽIM RADA	PRIMENA
Excimer	193-248nm	$5 \cdot 10^6$ - $3 \cdot 10^7$ W	impulsni (15-30ns)	Spektroskopija Fotohemija Obrada materijala
He-Ne	632nm	<1W	kontinualni	Merna tehnika
Rubin	693nm	$1 \cdot 10^4$ - $4 \cdot 10^4$ W	impulsni (1-10ms)	Bušenje
		100-200W	kontinualni	
Nd-YAG	$1,06\mu\text{m}$	10^6 W	impulsni (10ns)	Sešenje, bušenje, fino zavarivanje
		500W	kontinualni	
CO_2	$10,6\mu\text{m}$	$<5 \cdot 10^3$ W	impulsni ($1-1 \cdot 10^5 \mu\text{s}$)	Sešenje, bušenje, obeležavanje, zavarivanje, termička obrada
		$2-2,2 \cdot 10^4$ W	kontinualni	

CO₂-LASER AKSIJALNOG TOKA

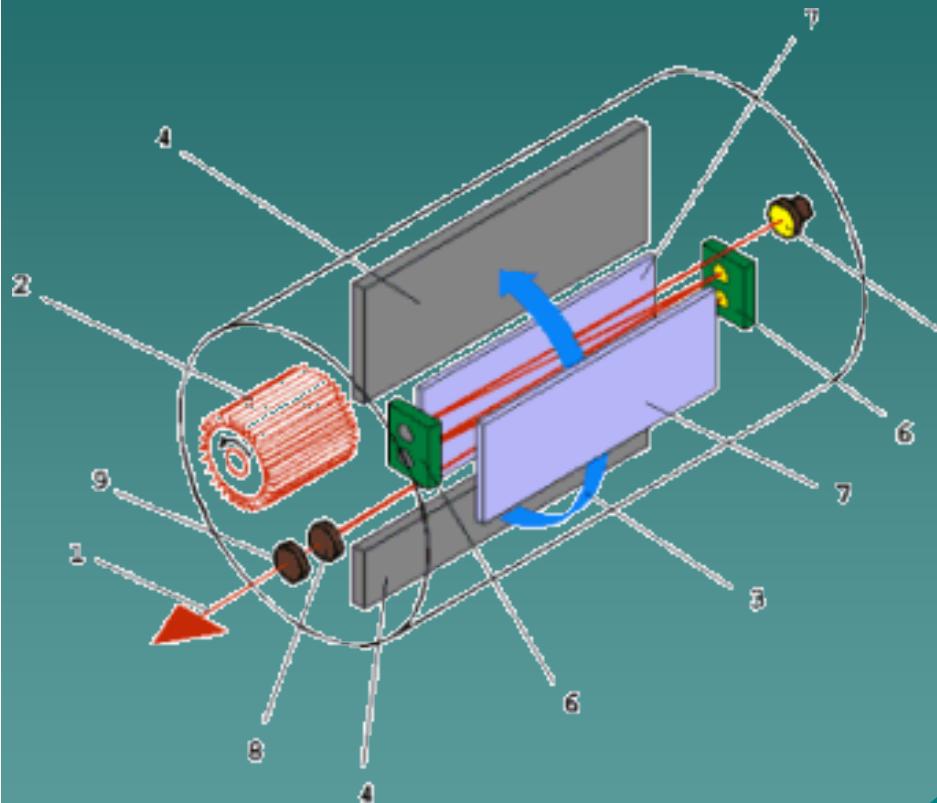
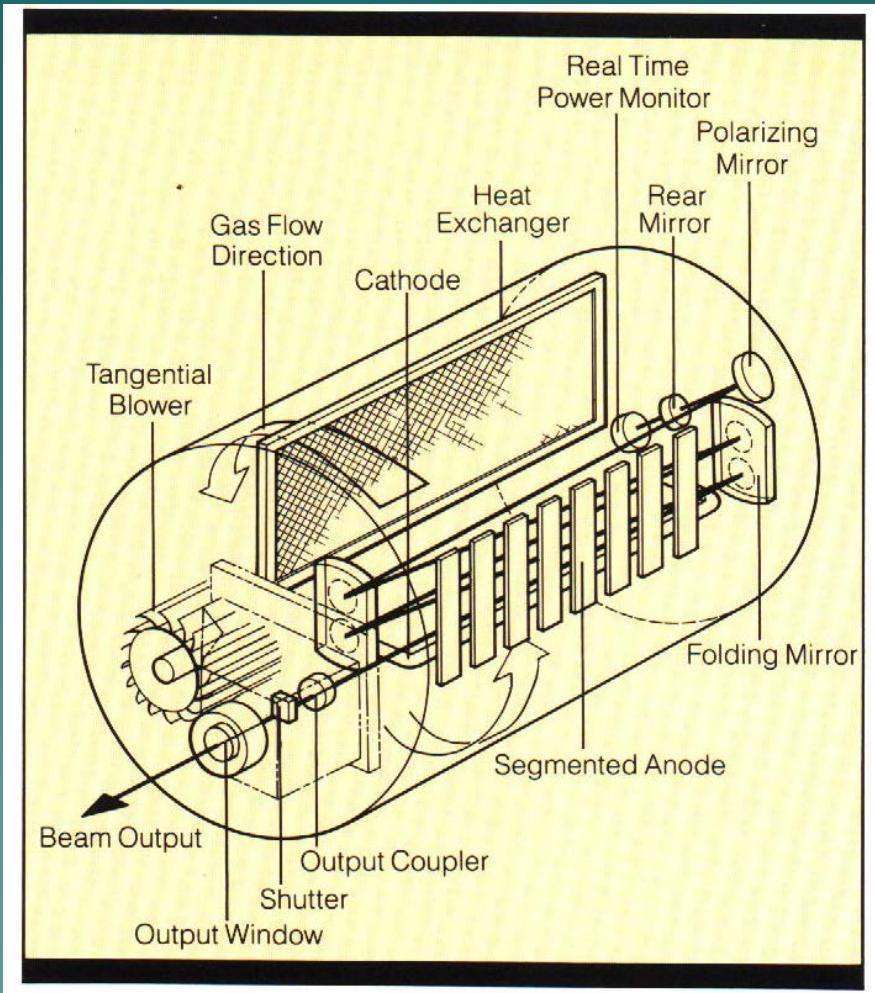

- a) gasna sme{a He-N₂-CO₂ ,
- b) nepropusno ogledalo,
- c) elektrode,
- e) vakuum pumpa,
- f) cev za gasno pra`njenje,
- g) cirkulaciona pumpa,
- h) polupropusno ogledalo,
- i) laserski snop,
- d) i k) izmenjiva~ topline

BYSTRONIC CO2-LASER

CO₂ - LASER TRANSVERZALNOG TOKA SA SEGMENTNIM ELEKTRODAMA

ROFIN-SINAR CO₂-LASER

LASERSKI SNOP

karakteristike

a) Monohromati~nost

Monohromati~nost odreduje {irinu spektra laserskog zra~enja.

Izvor zra~enja je monohromatski ako emituje zra~enje samo jedne frekvencije.

b) Koherencija

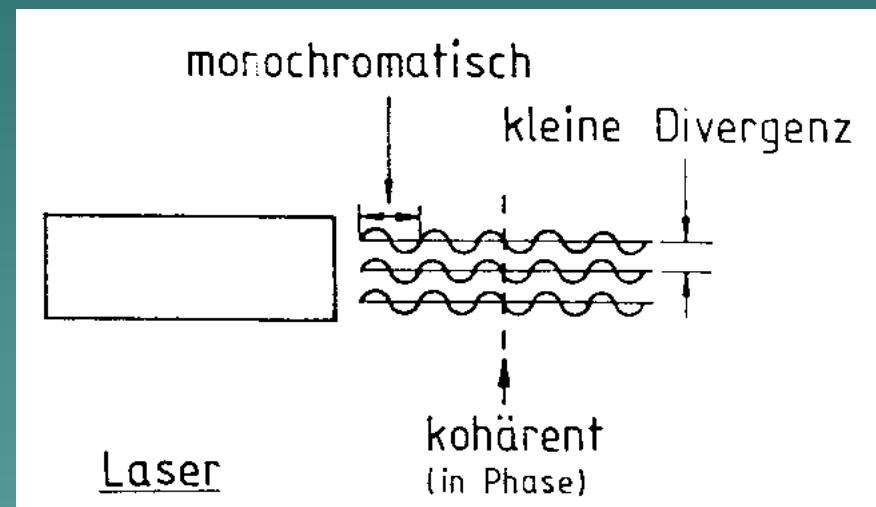
Postoje dva tipa koherencije: prostorna i vremenska.

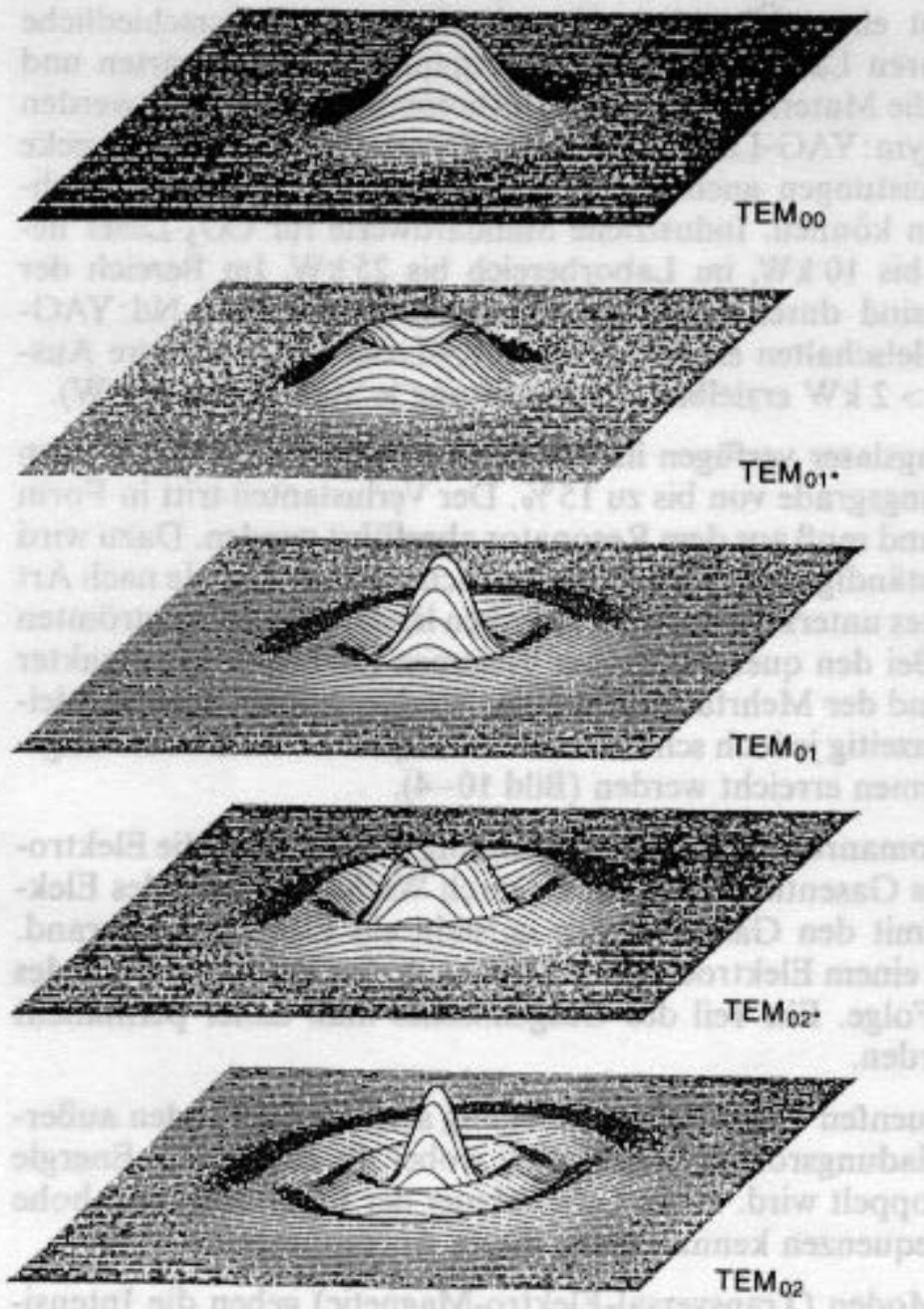
Prostorna koherencija zna~i da izmedju elektromagnetsnih talasa nema fazne razlike. Vremenska koherencija zna~i da je fazna razlika u nekoj ta~ki elektri~nog polja uvek ista.

c) Divergencija

Divergencija je ugaono {irenje laserskog snopa.

Divergencija je mala, to zna~i da laserski snop ima uski pravac rasprostiranja.

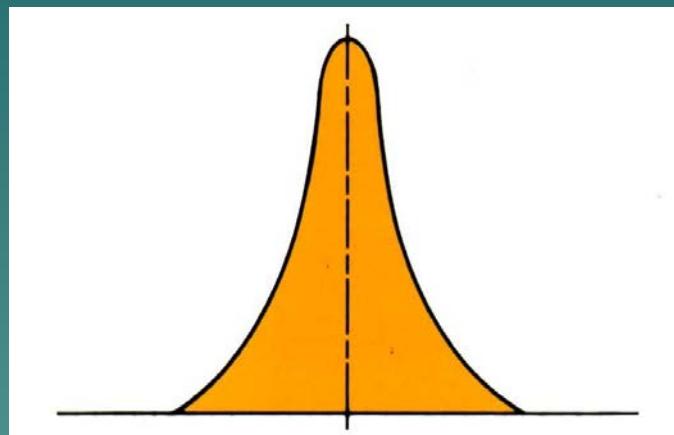

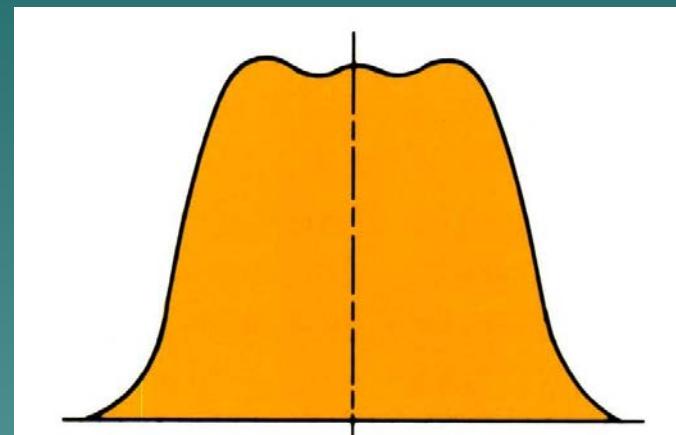
LASERSKI SNOP

IZGLED I OZNAKE
POPRE^NIH MODOVA

RASPODELA INTENZITETA ZRA^ENJA KOD LASERSKOG SNOPA

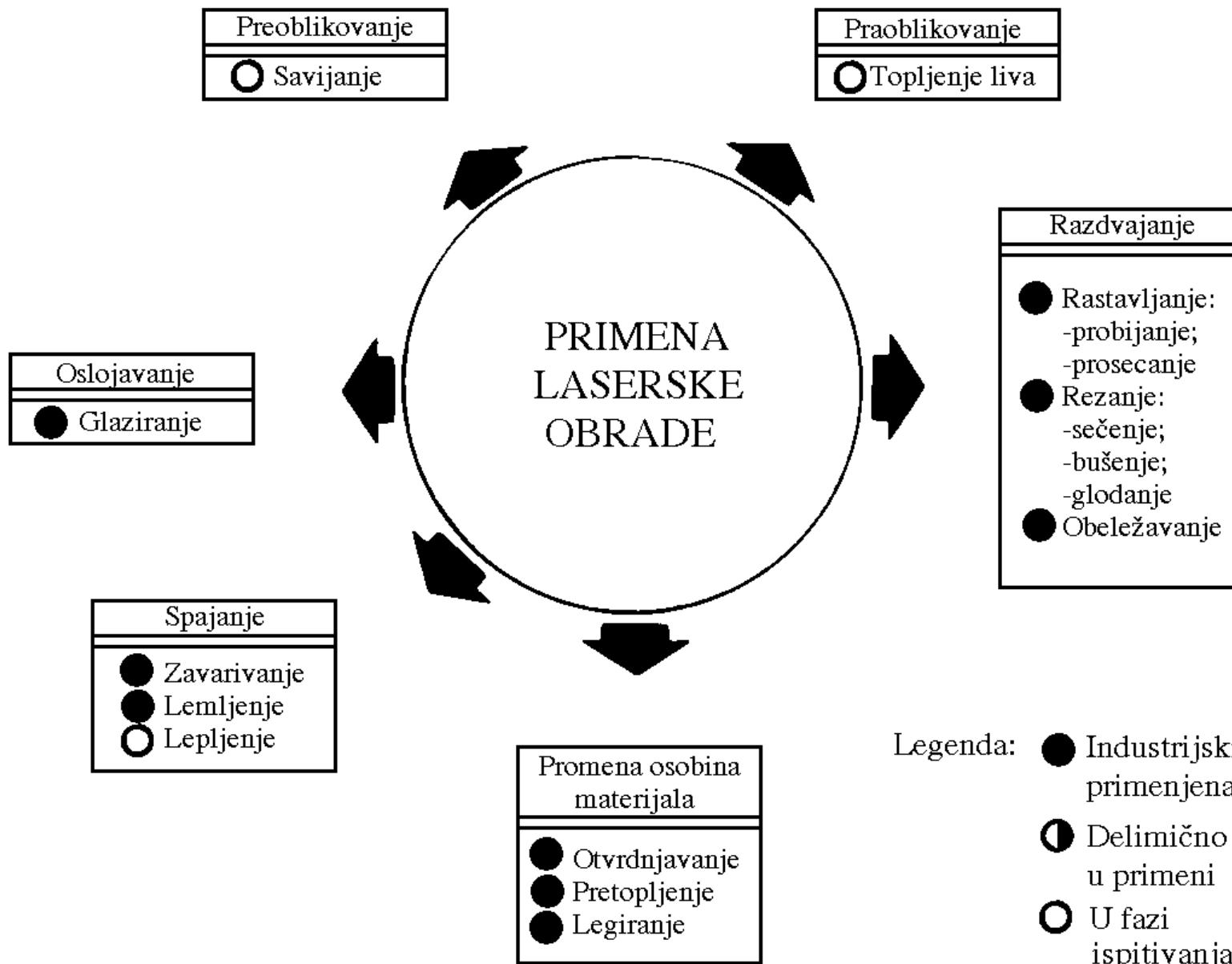
OSNOVNI MOD

VI[ESTRUKI MOD

PRIMENA LASERA

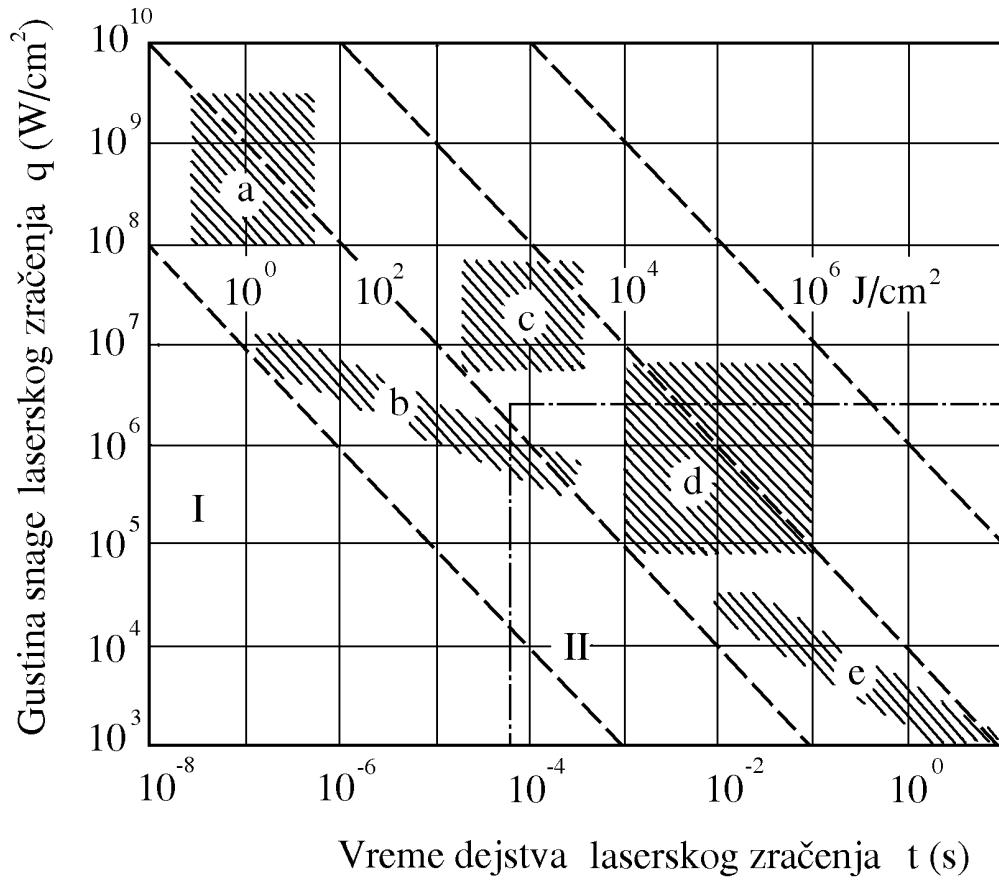
Laseri se danas koriste u industriji, medicini, nauci, vojski, itd. U metalopreradjiva~koj industriji laseri se koriste za obradu metala, merenje i kontrolu kvaliteta. U obradi metala laseri se koriste za: bu{enje, konturno se~enje limova, zavarivanje i termi~ku obradu. Neke od ovih operacija mogu biti izvedene samo laserima, ali za mnoge je opravданje ~isto ekonomski prirode. Za mnoge primene, laserska obrada je najprecizniji i najekonomi~niji metod na raspolaganju. Za neke primene laserska obrada je jedini mogu}i metod. Zahvaljuju}i brzini, fleksibilnosti i preciznosti laserske obrade, tro{kovi obrade su rapidno smanjeni tako da se brzo vra}a ulo`ena investicija.

Legenda:

- Industrijski primjenjena
- Delimično u primjeni
- U fazi ispitivanja

OBLASTI PRIMENE LASERA

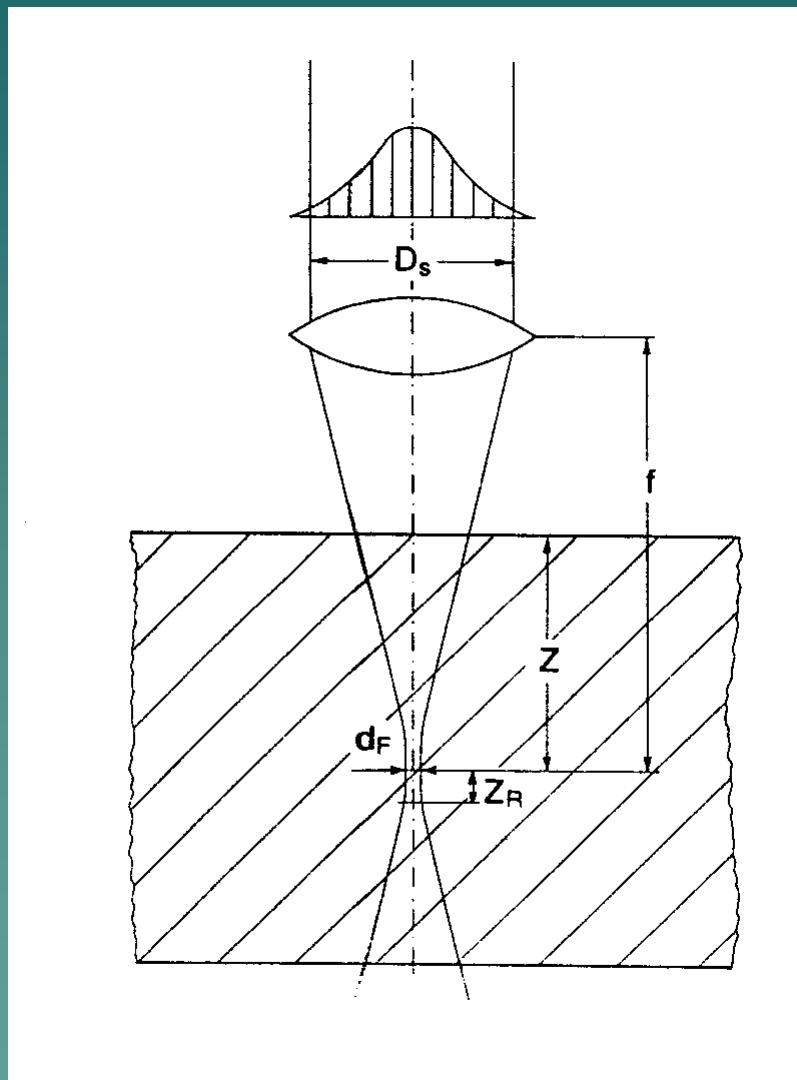

- (a) otvrđnjavanje povr{ine udarnim impulsnim talasom,
- (b) poliranje,
- (c) bu{enje,
- (d) se~enje, zavarivanje, obele`avanje i legiranje,
- (e) kaljenje

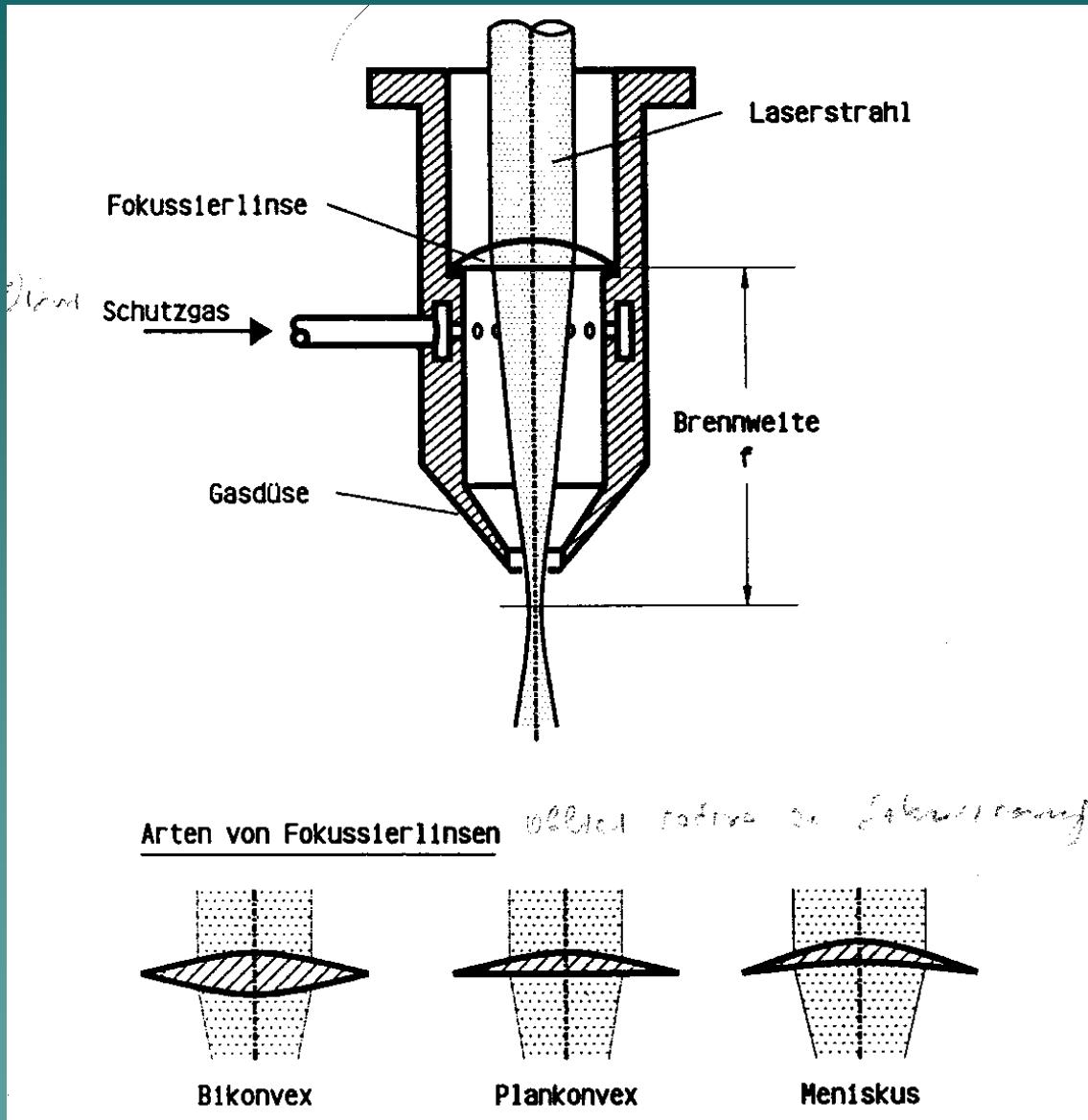
I - oblast primene impulsnih lasera velike snage,

II - oblast primene kontinualnih lasera velike snage,

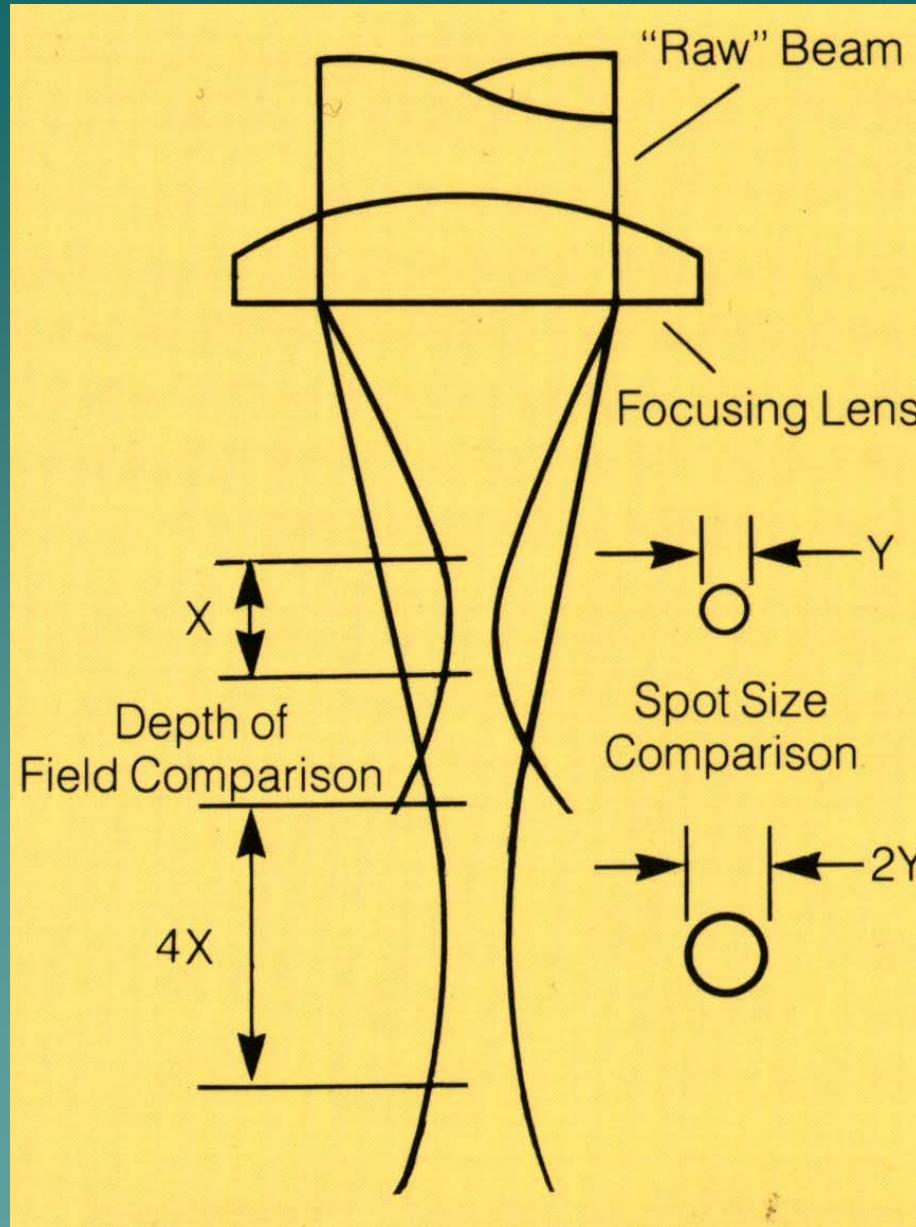
FOKUSIRANJE LASERSKOG ZRA^ENJA

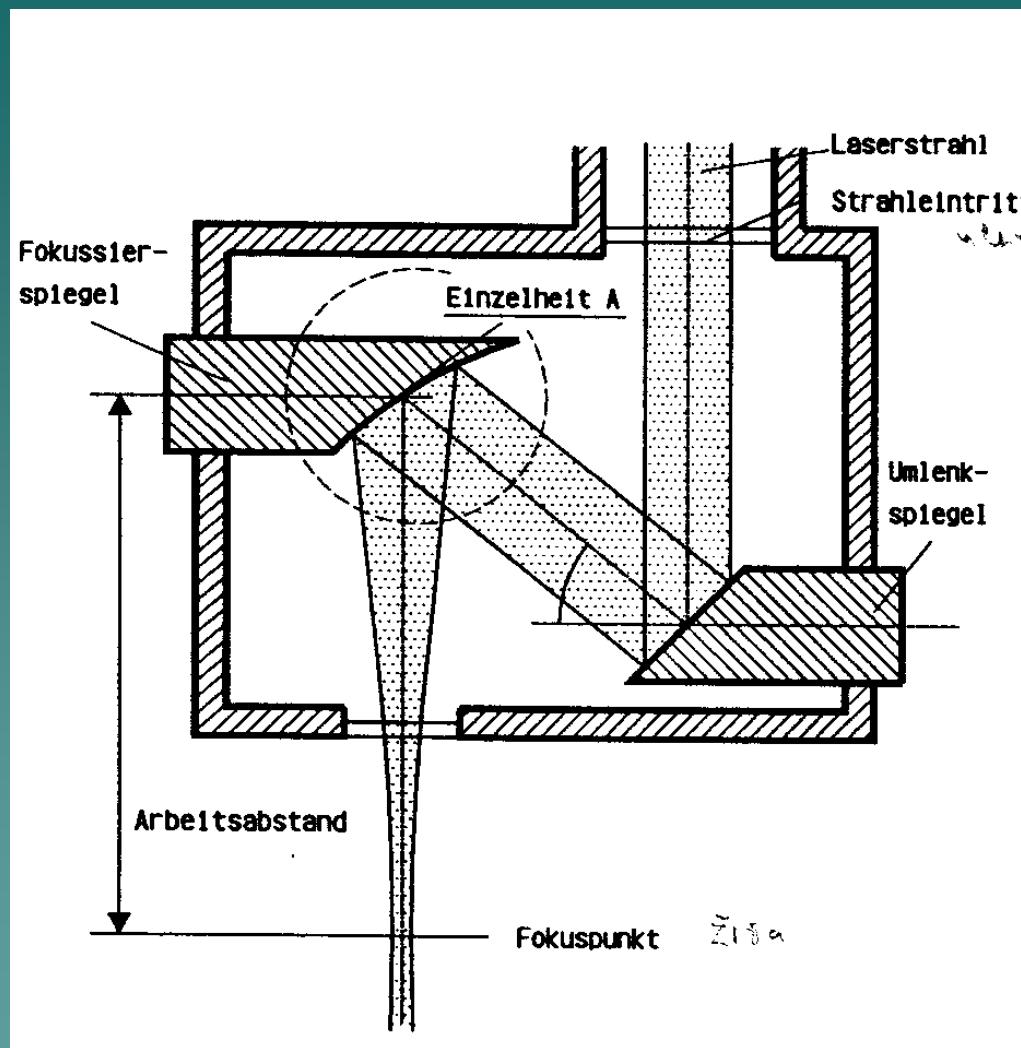
FOKUSIRANJE SO²IVIMA

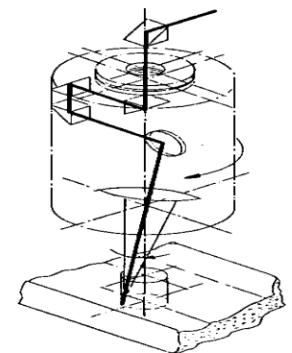

UTICAJ SO^IVA NA VELI^INU SPOTA I DUBINU @I@E

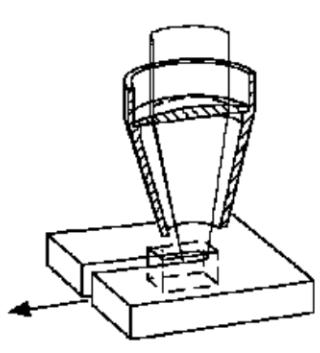

FOKUSIRANJE ZAOBLJENIM OGLEDALIMA

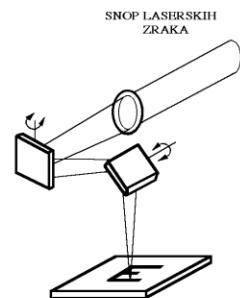

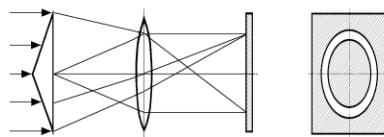
Lasersko bu{enje

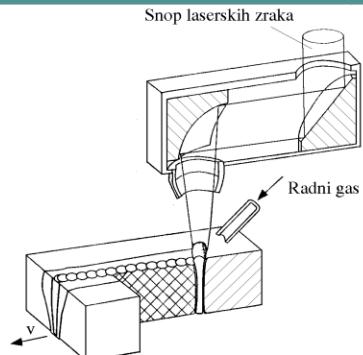
Lasersko se~enje

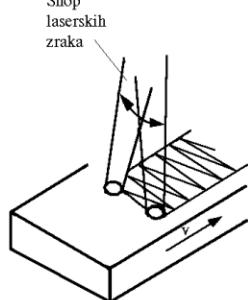
Lasersko obele`avanje

Laserska konturna obrada

Lasersko zavarivanje

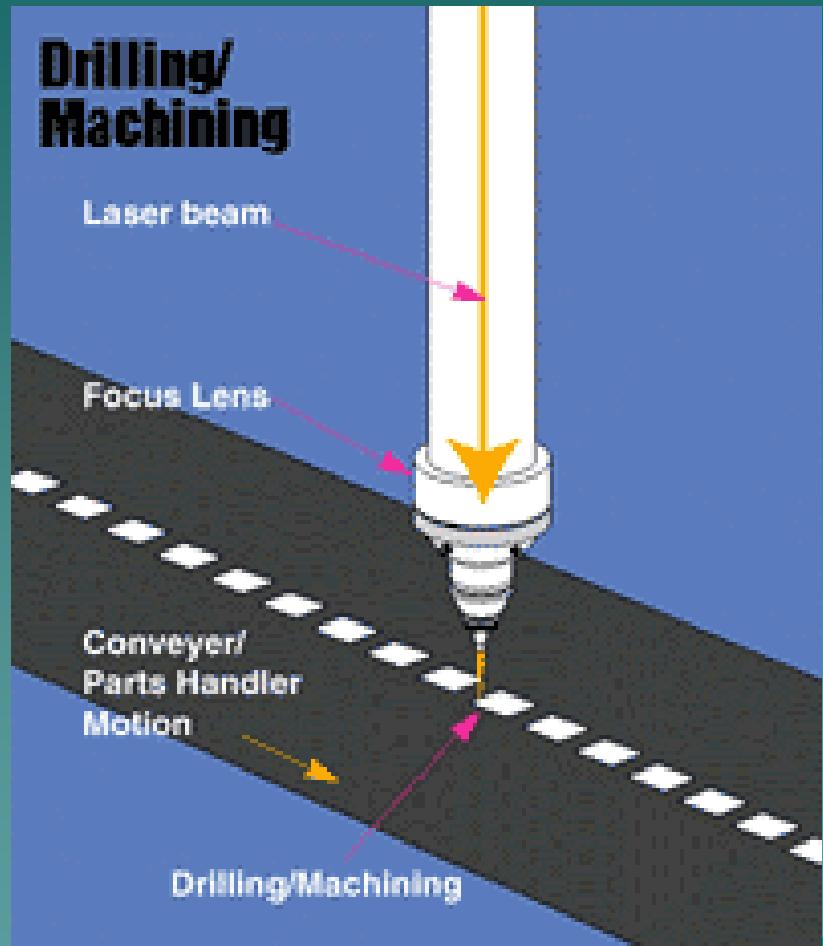
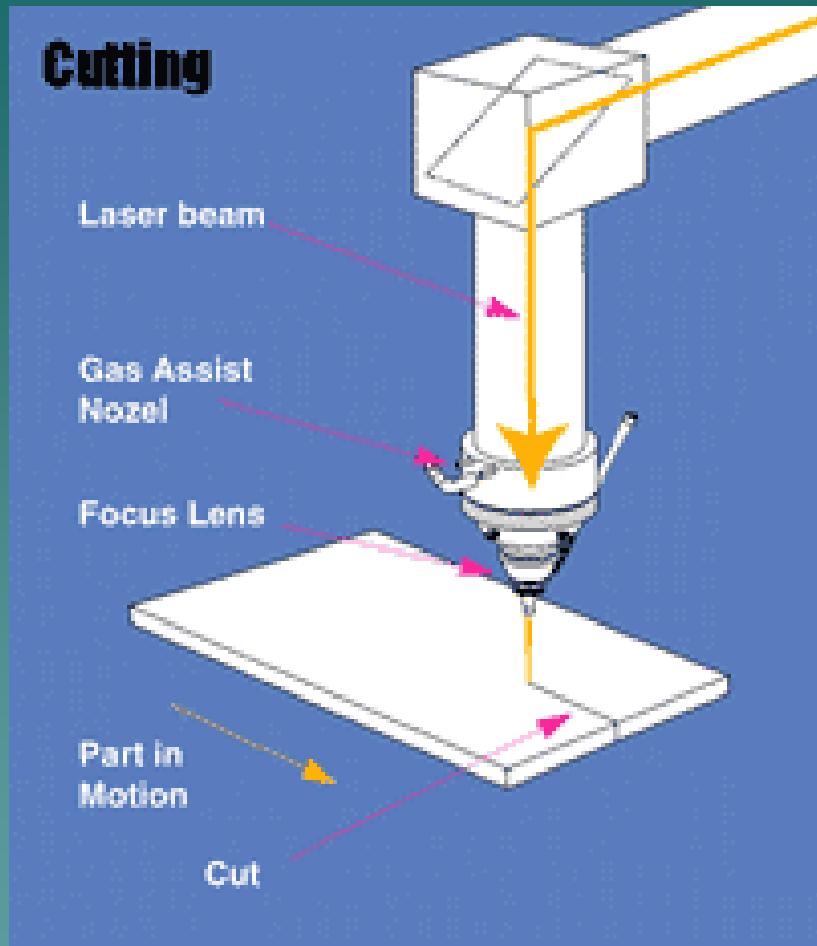

Laserska termi~ka obrada

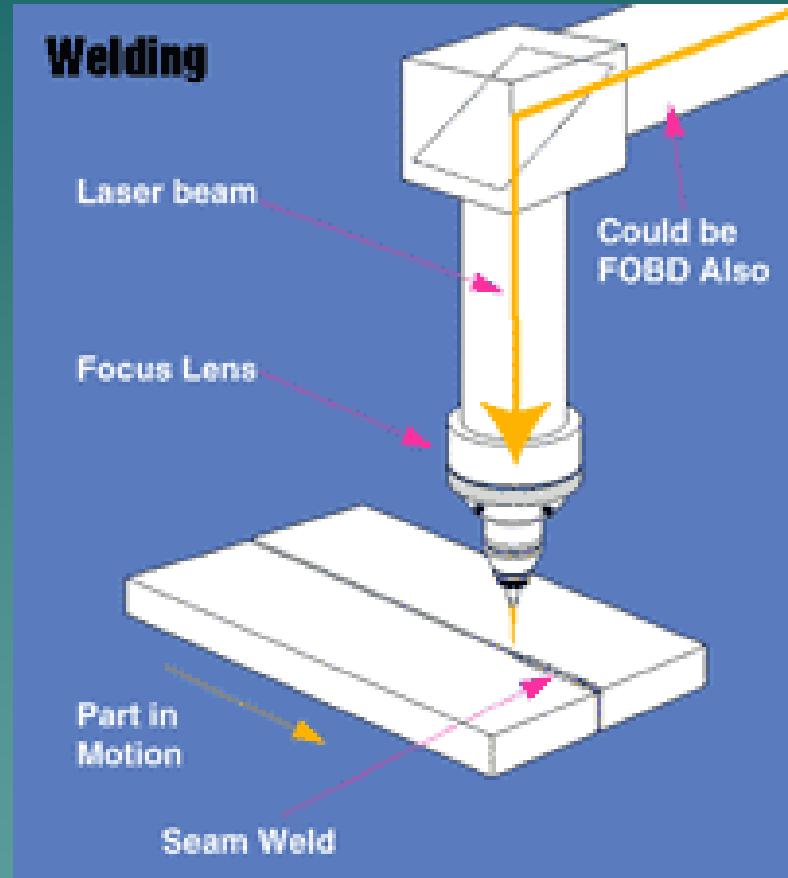
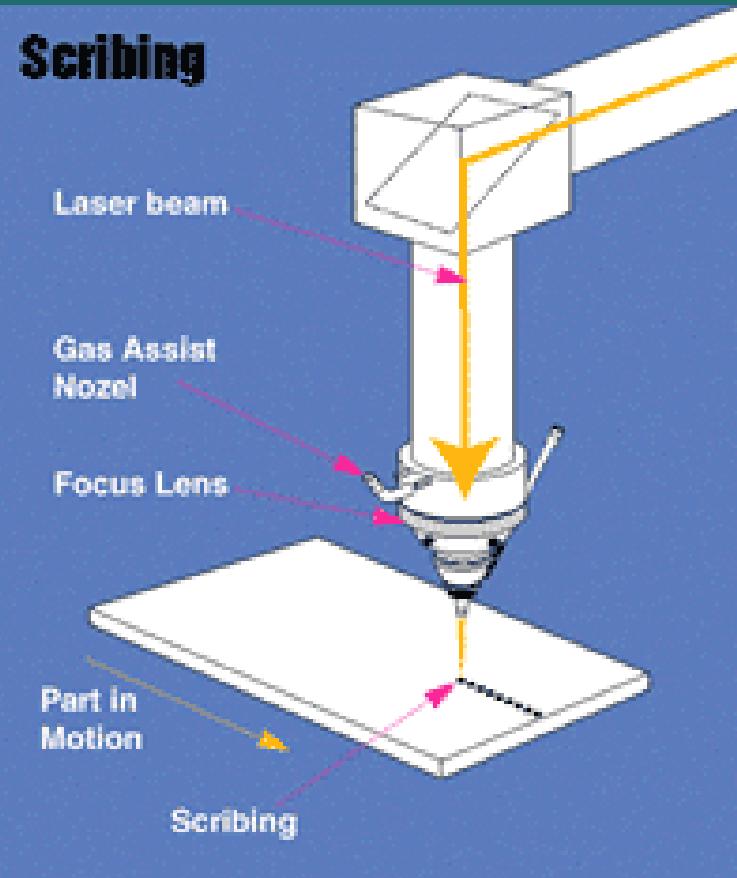
LASERSKE OBRADE:

- Lasersko bu{enje;
- Lasersko se~enje;
- Lasersko obele`avanje;
- Laserska konturna obrada;
- Lasersko zavarivanje;
- Laserska termi~ka obrada;

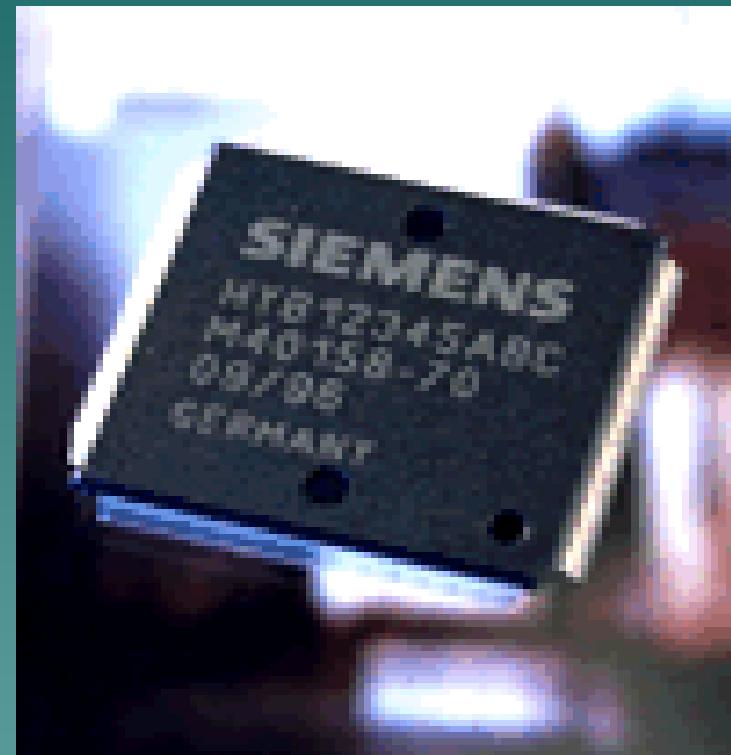
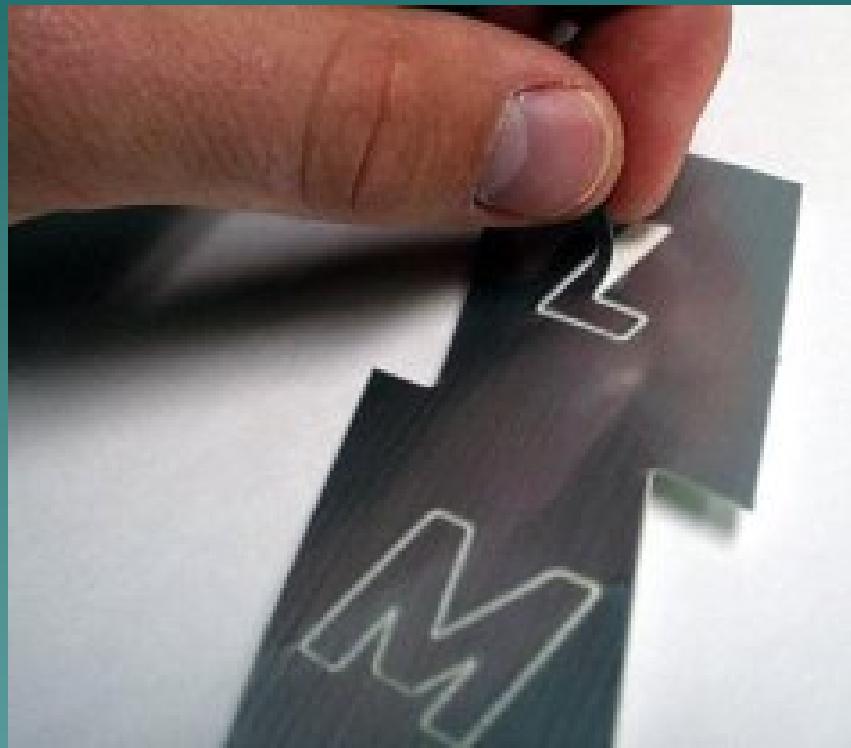
PRIMENA LASERA

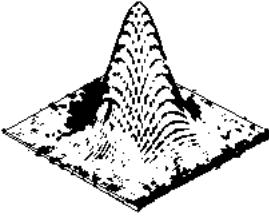
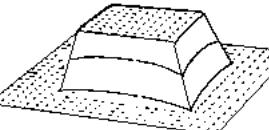
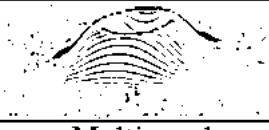
PRIMENA LASERA

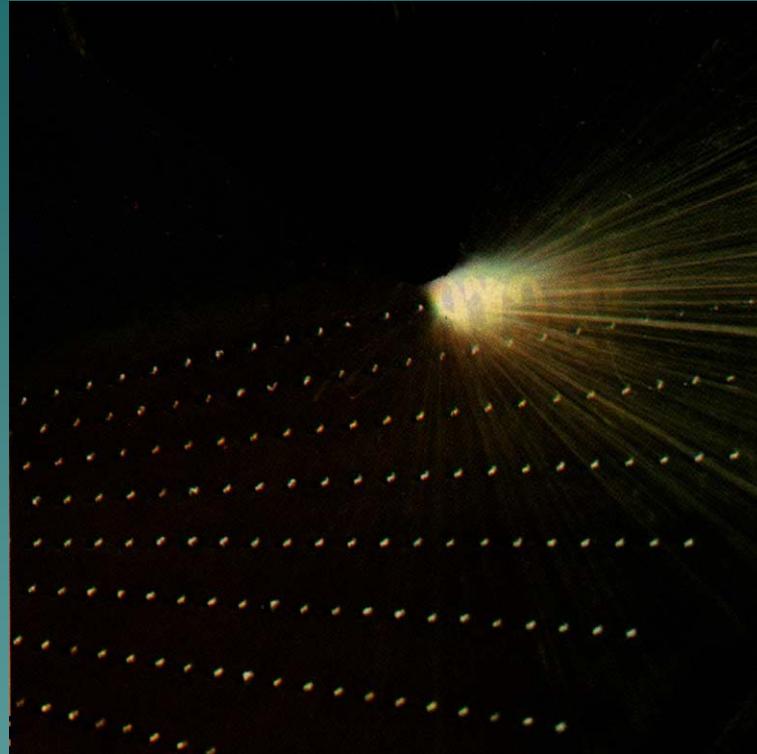
PRIMENA LASERA

KARAKTERISTIKE LASERSKIH OBRADA

Karakteristika Las. obrada	Snaga laserskog snopa P (W)	Mod	Polarizacija	Fokusirani laserski snop			Pomoćni gas	Stezanje predmeta
				Prečnik	Diverg.	Položaj žiže		
LAS. SEČENJE -sublimacijom -topljenjem -sagorevanjem	$10^6 - 10^7$ $10^6 - 10^7$ $10^5 - 10^6$	 TEM ₀₀		>	<	Rastojanje od površine predmeta +/- 0,1 mm	Zaštitni gas Struja zaštitnog gasa Struja kiseonika	-
POVRŠINSKA OBRADA -otvrdnjavanje	$10^3 - 10^5$		Linearna	>	-	+/- 0,2 mm	Zaštitni gas	-Grubo -U slojevima
-legiranje -pretopljenje	$10^5 - 10^7$ $10^5 - 10^7$	Multi-mod		>	-	+/- 0,5 mm	Zaštitni gas	-
LASERSKO ZAVARIVANJE	$10^5 - 10^7$		-	>	-	+/- 0,5 mm	Zaštitni gas	-

LASERSKO BU[ENJE

LASERSKO BU[ENJE

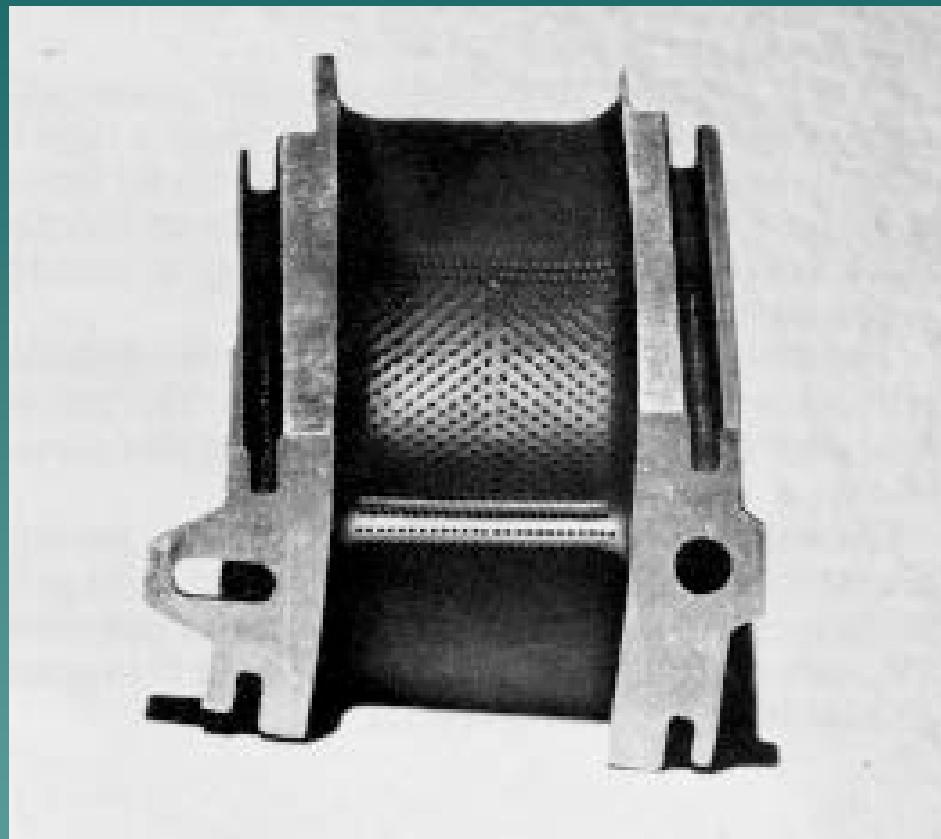
Lasersko bu{enje je skup proces i industrijski je opravdan samo za bu{enje malih rupa u tvrdim i abrazivnim materijalima gde je te{ko primeniti konvencionalne metode ili u tankim i mekim materijalima gde rupe ne mogu biti precizno izbu{ene. Mada }e lasersko bu{enje ostati skup proces za bu{enje otvora ili rupa u metalima ono }e uvek imati prednost u odosu na ostale metode kod bu{enja velikog broja malih rupa.

Laseri bu{e male rupe brzo, br`e od bilo kog drugog postupka u tvrdom ili te{ko obradljivom materijalu. Nema kontakta alata i obradka tako da tanki i mekani materijali mogu biti izbu{eni bez deformacija. Potreba za burgijama je eliminisana. Lasersko bu{enje se mo`e koristiti i za zavr{nu obradu otvora prethodno izbu{enih na konvencionalan na~in.

METODE LASERSKOG BU[ENJA

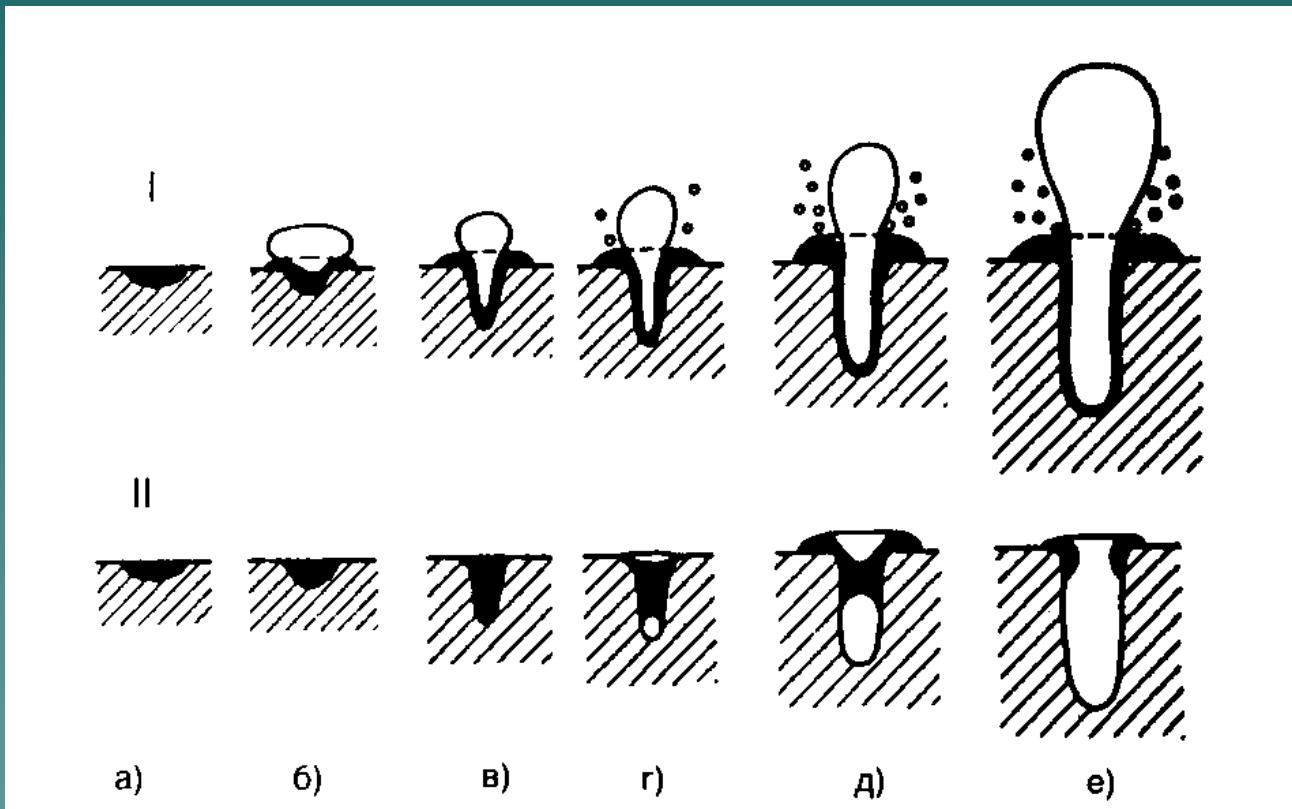
METOD LASERSKOG BU[ENJA	PRE^NIK RUPE
Lasersko impulsno bu{enje	0,30-0,46 (mm)
Lasersko bu{enje rotacijom snopa laserskih zraka	0,45-2,50 (mm)
Lasersko bu{enje konturnim se~enjem	>2,50 (mm)

LASERSKO IMPULSNO BU[ENJE

Primjenjuje se za bu{enje velikog broja malih otvora u tvrdim materijalima i na predmetima slo`enog oblika.

LASERSKO IMPULSNO BU[ENJE

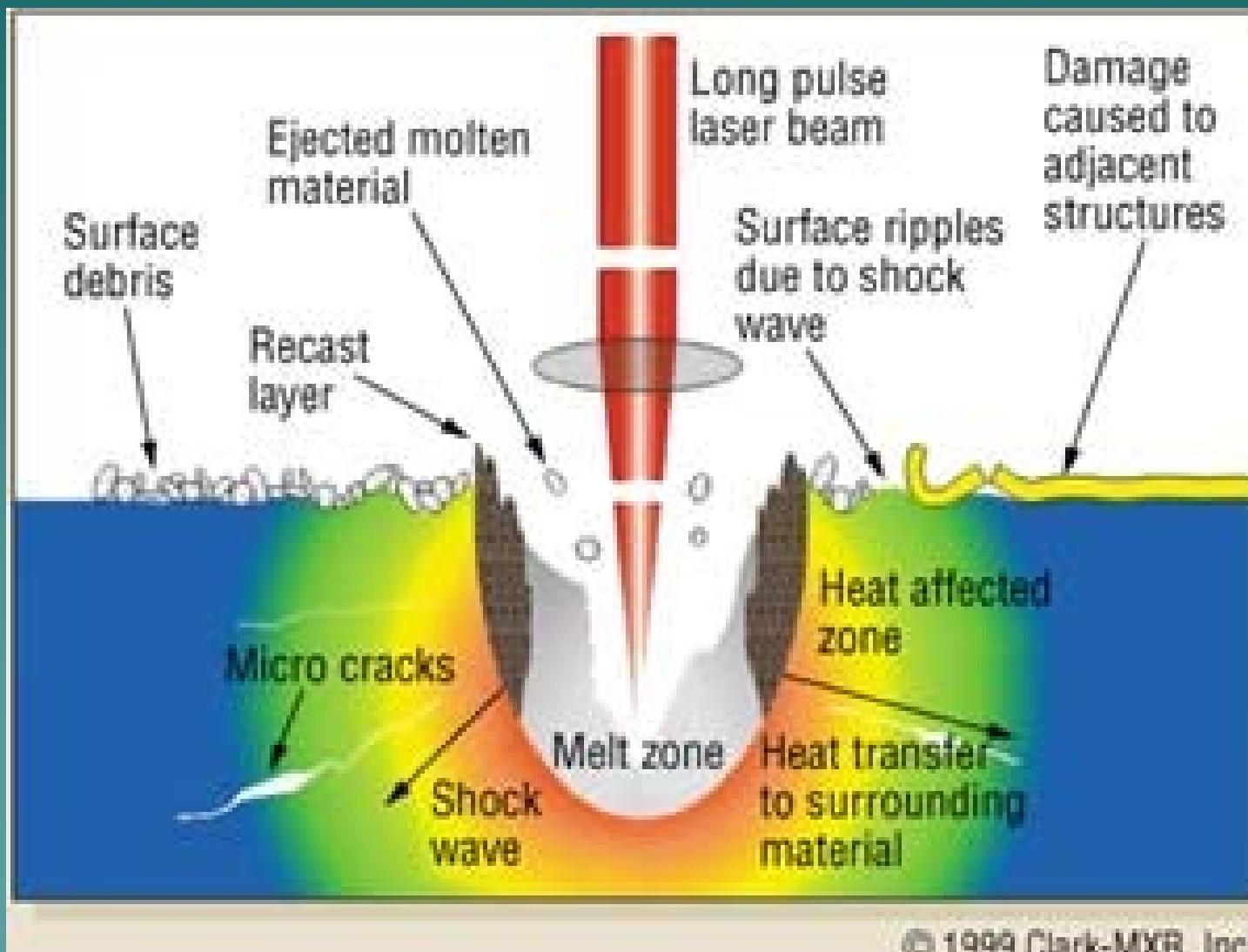
Proces stvaranja rupe u materijalu obratka pri dejstvu impulsa laserskog zra~enja

PRINCIP OBRADE

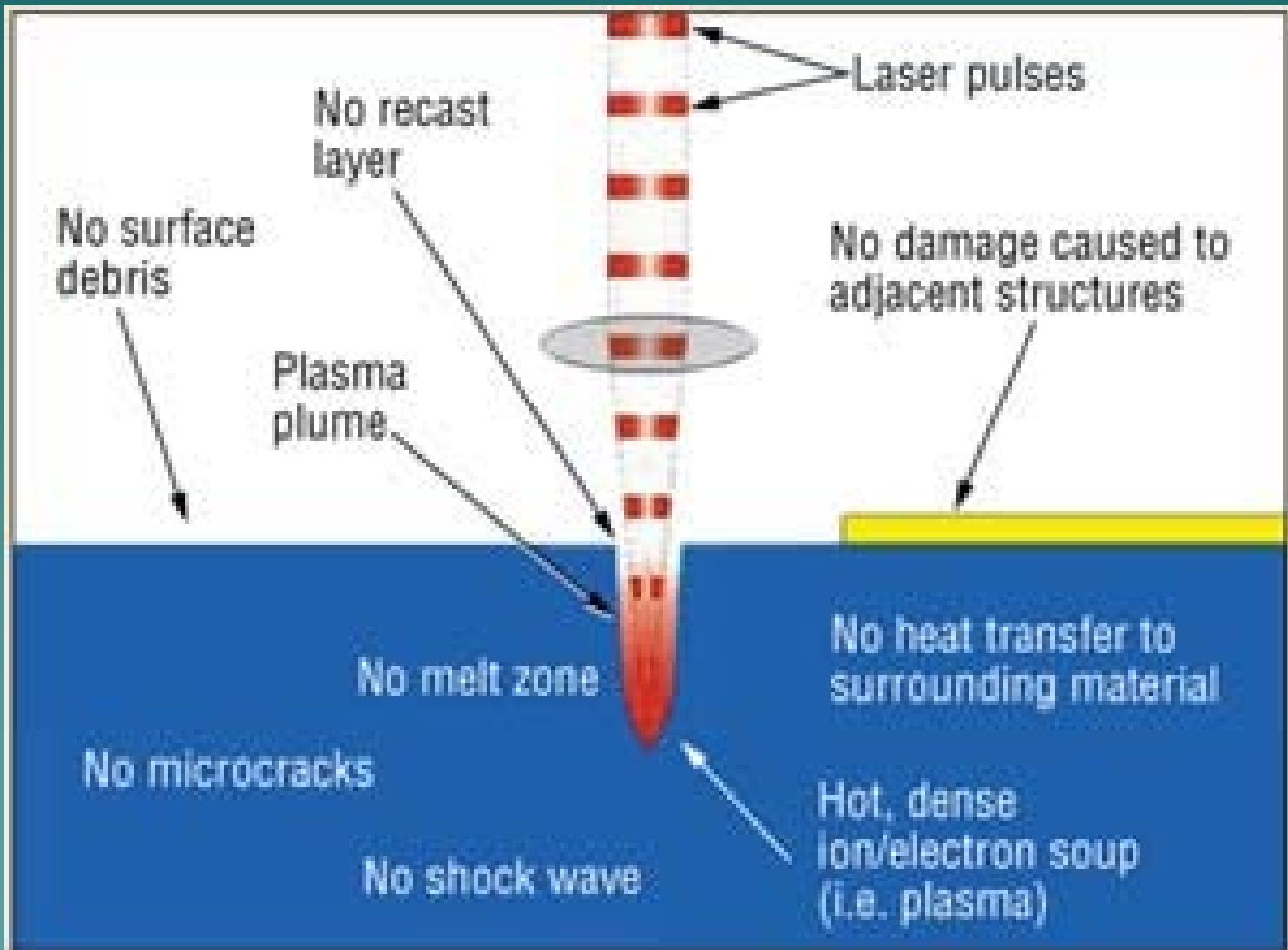
Dejstvo laserskog snopa na materijal predmeta obrade mo`e se podeliti na nekoliko karakteristi~nih faza:

- apsorpcija laserskog zra~enja u povr{inskom sloju materijala obradka i pretvaranje svetlosne energije u toplotnu;
- zagrevanje povr{inskog sloja materijala obradka na mestu dejstva laserskog snopa;
- topljenje i isparavanje materijala obradka na mestu dejstva laserskog snopa;
- uklanjanje produkata razaranja; i
- hladjenje materijala obradka po prestanku dejstva laserskog snopa.

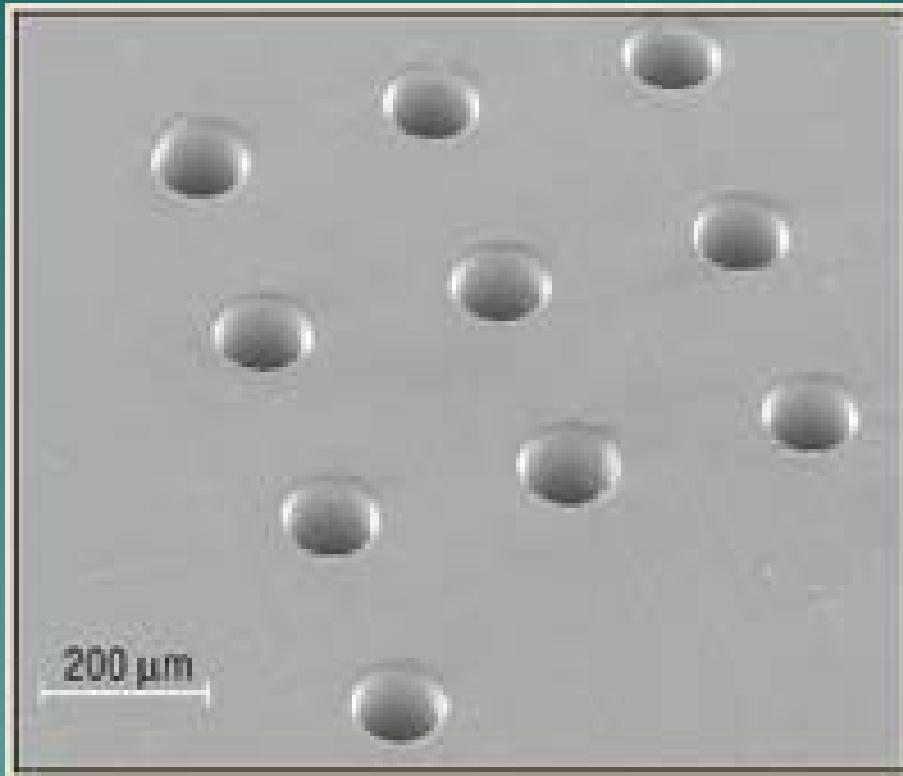
PRINCIP LASERSKOG BU[ENJA

INTERAKCIJA LASERSKIH IMPULSA SA POVR[INOM

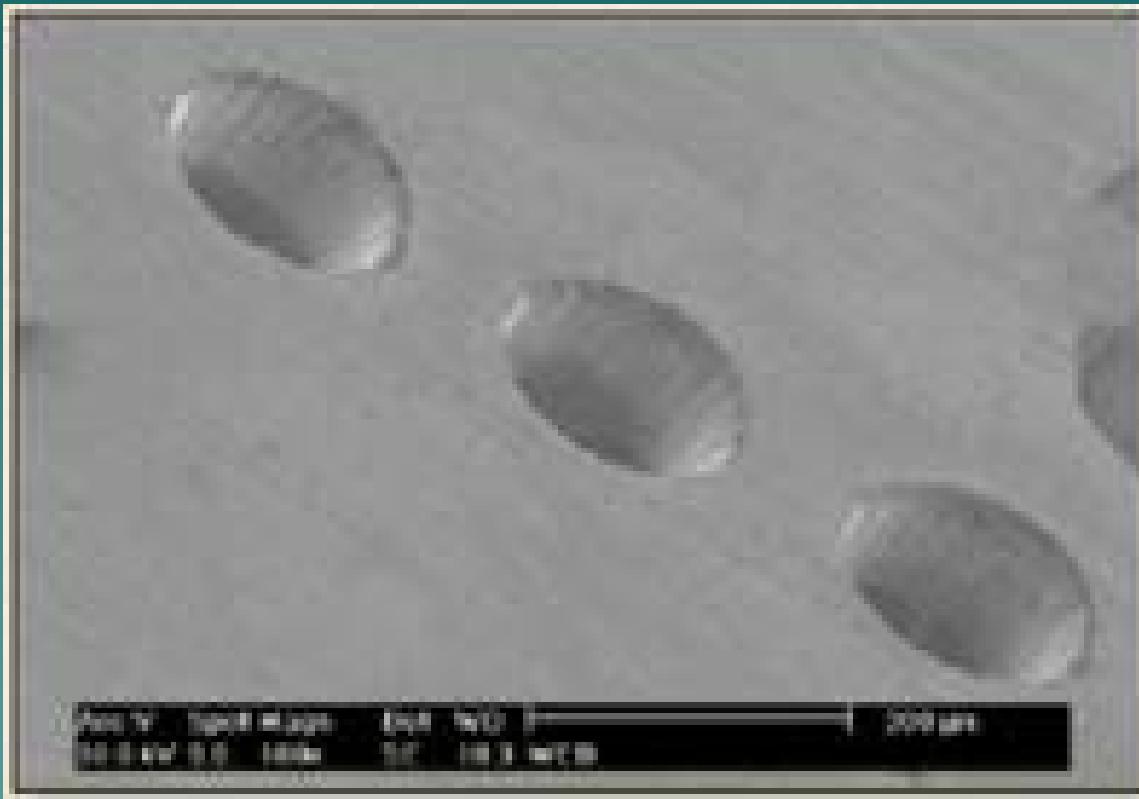

PRIMERI LASERSKOG BU[ENJA

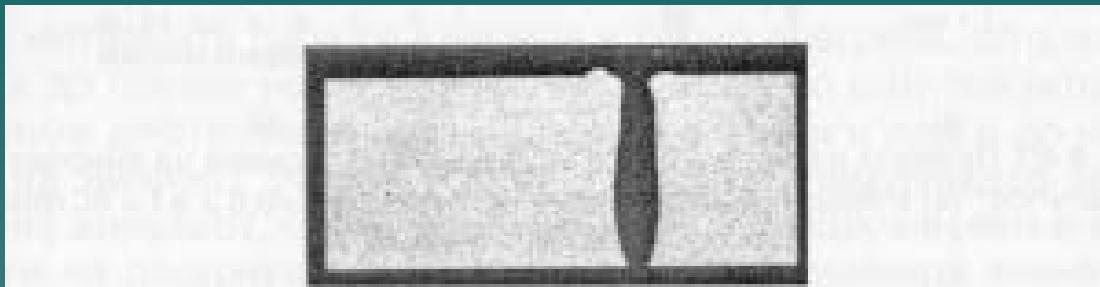

These 100- μm holes were trepanned in 0.55-mm stainless steel using a diode-pumped frequency-tripled Nd:YAG laser.

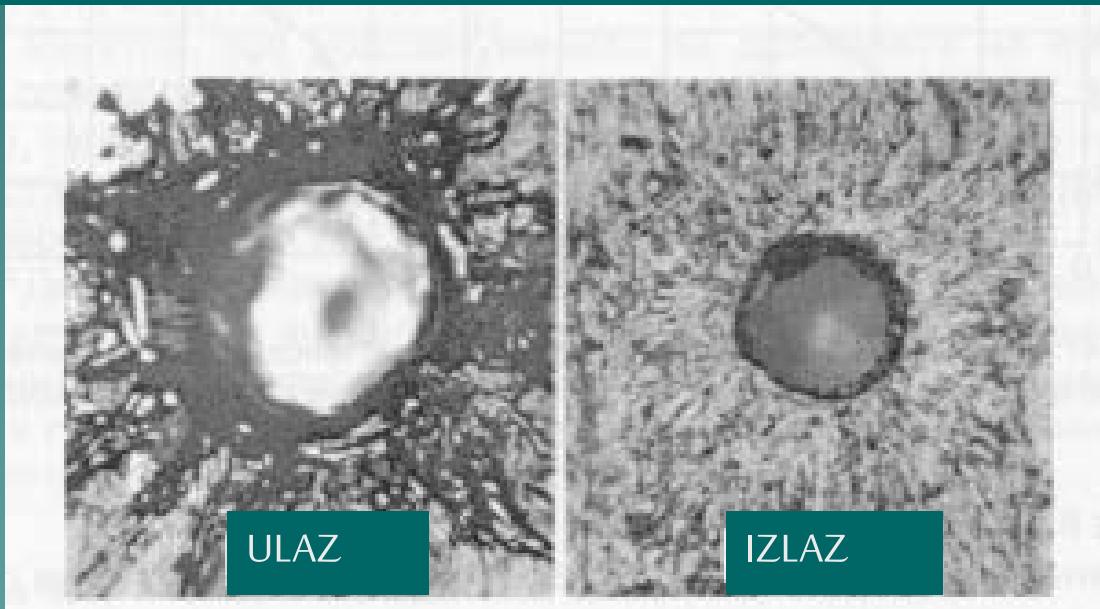
PRIMERI LASERSKOG BU[ENJA

These 160- μm holes drilled in ambient air on 100- μm -thick stainless steel with a femtosecond laser. No post processing of the sample was carried out.

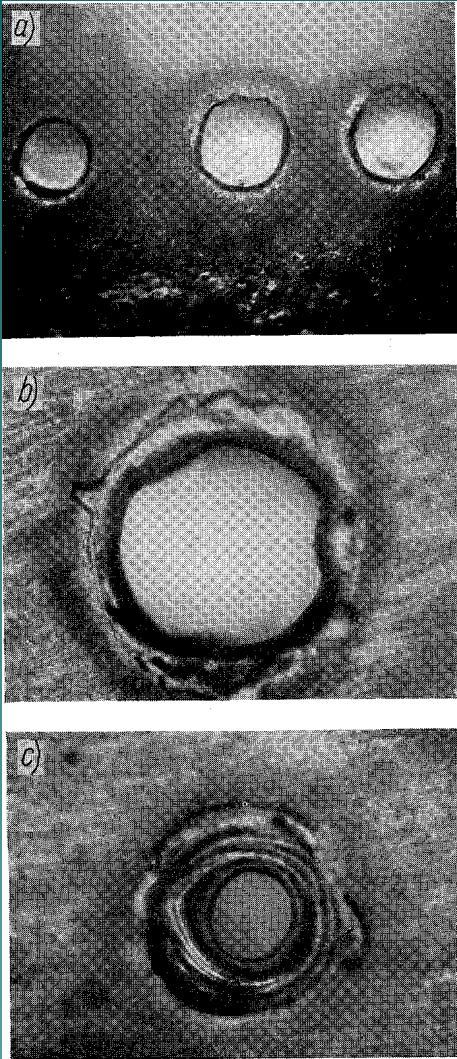

Liveno `elezo debljine 5,6 mm bu{eno laserom

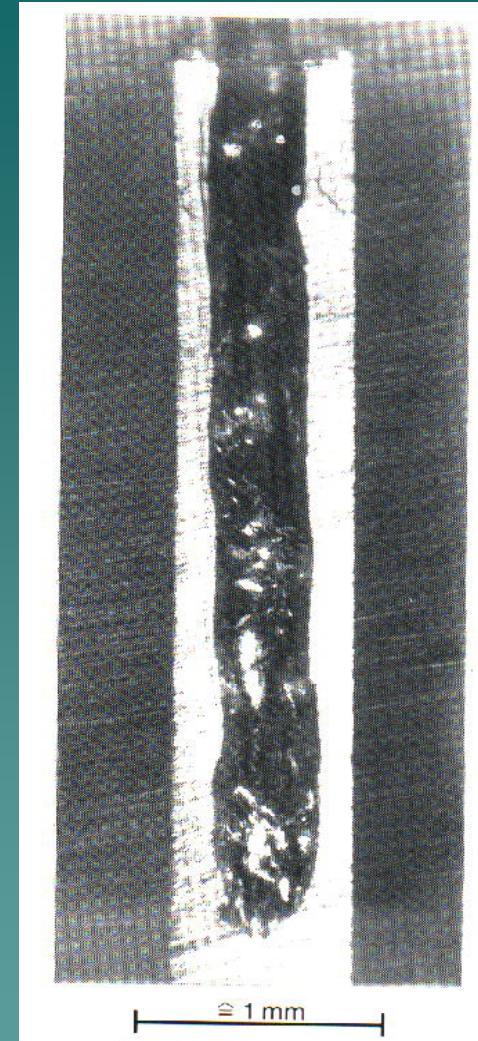

Izgled ulazne i izlazne strane otvora bu{enog u ~eliku

PRIMERI LASERSKOG BU[ENJA

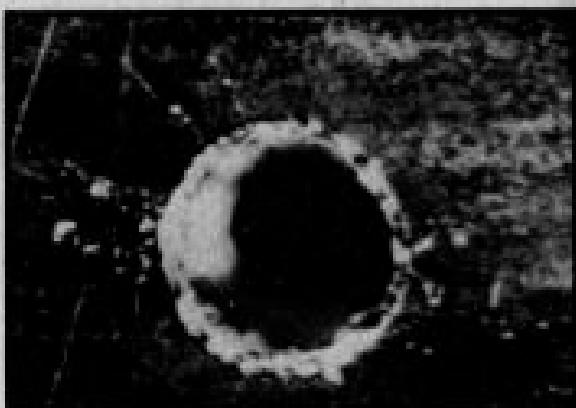

Rupe pre~nika od 80 do 200 μ m
u ~eli~nom limu debljine 0,5mm

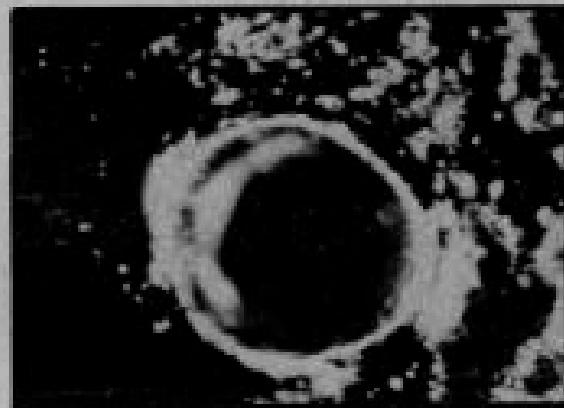

Popre~ni presek rupe
~eliku

ALEXANDRITE

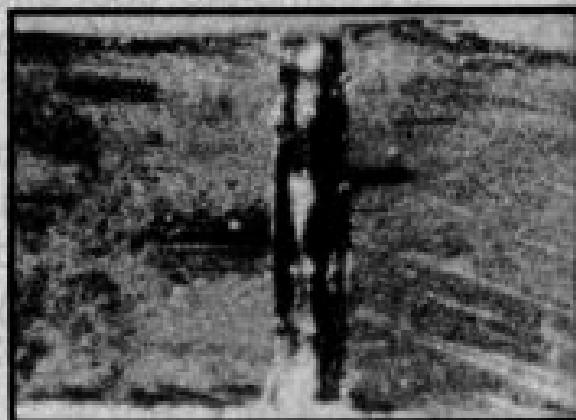

YAG

ALUMINUM 2024

ALEXANDRITE

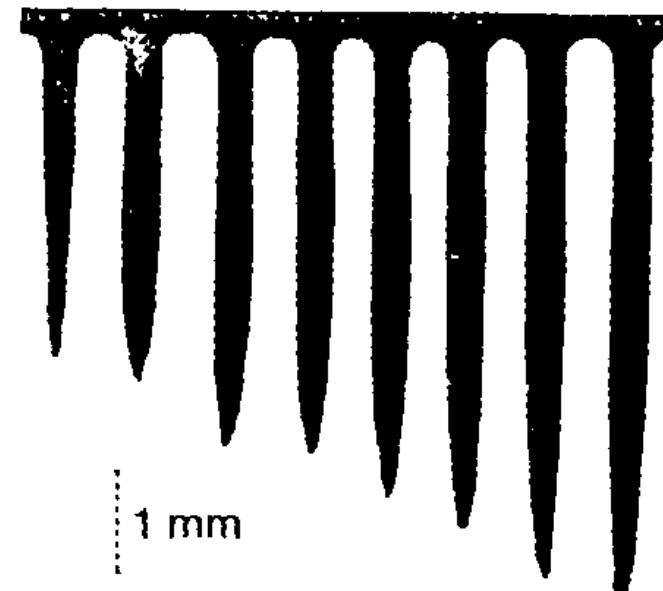
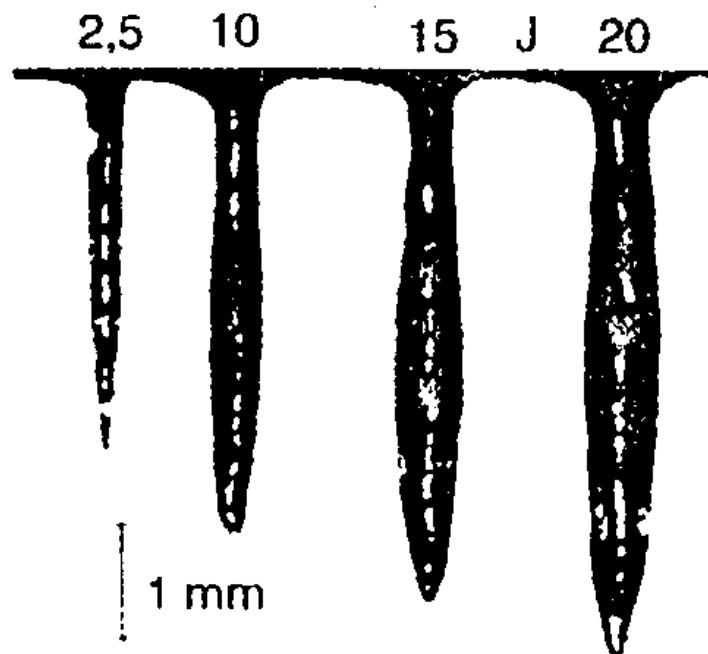
YAG

#304 STAINLESS STEEL

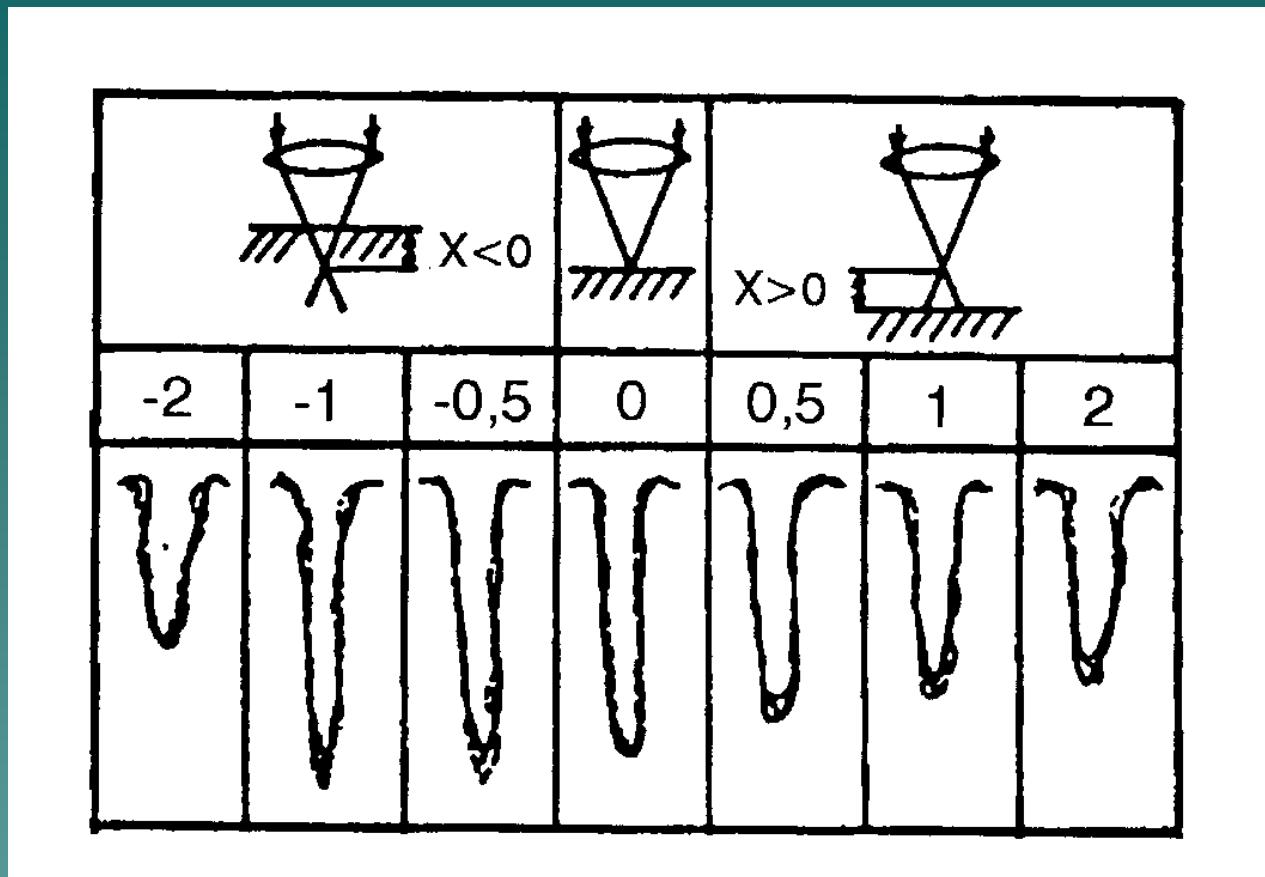
OBLIK I DUBINA RUPE U ZAVISNOSTI OD ENERGIJE IMPULSA I BROJA IMPULSA

Енергија на импулсот

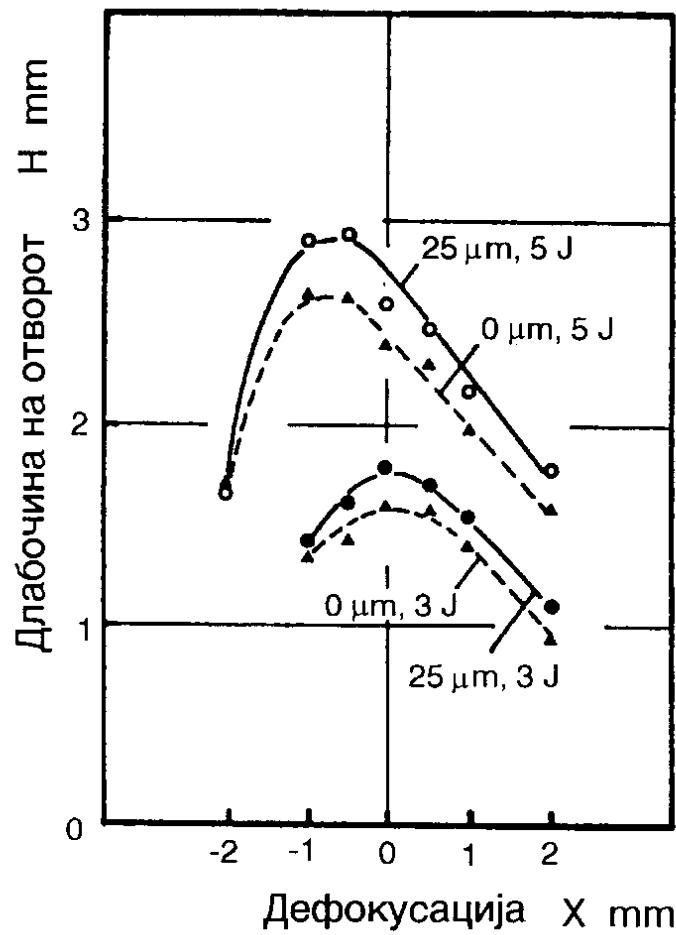
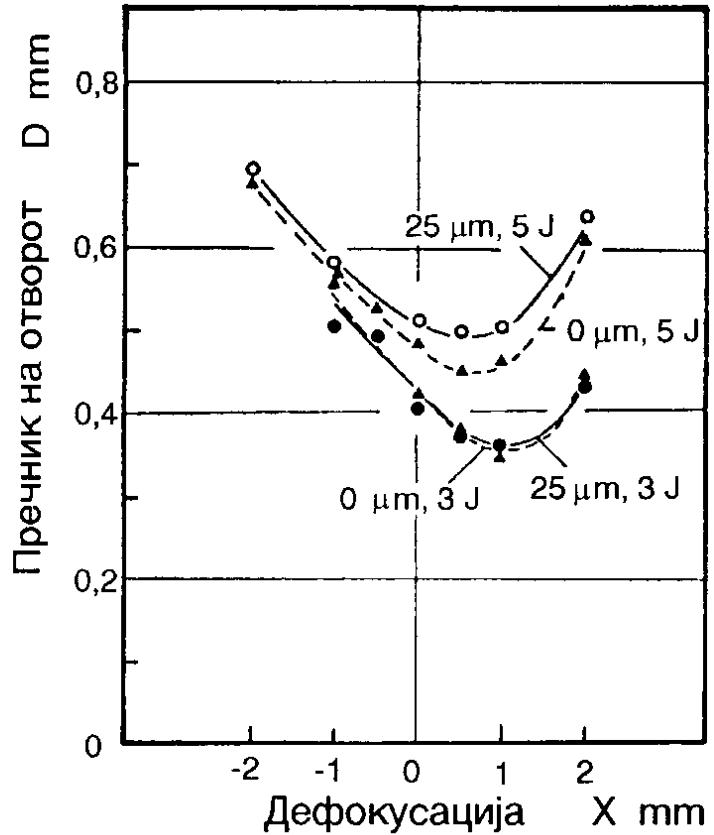
Број на репетирани импулси

UTICAJ DEFOKUSACIJE NA OBLIK I DIMEZIJE RUPE

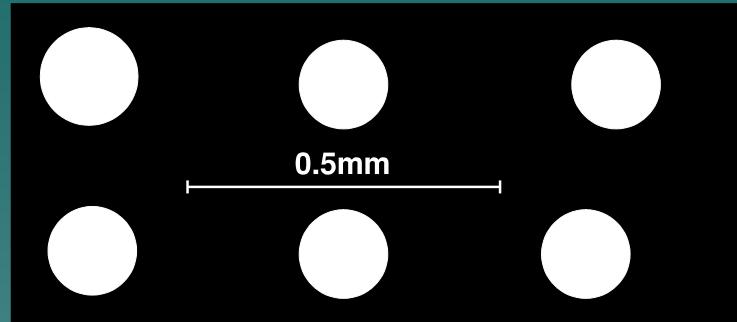
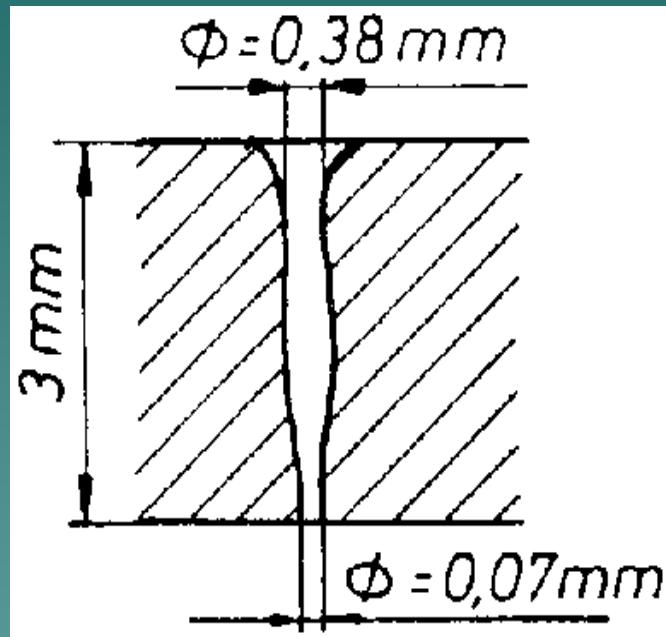

$f=14 \text{ mm}$, $t_p=1,5 \text{ ms}$, $E=1,6 \text{ J}$

PROMENA ПРЕ^НИКА И ДУБИНЕ РУПЕ СА ДЕФОКУСАЦИЈОМ

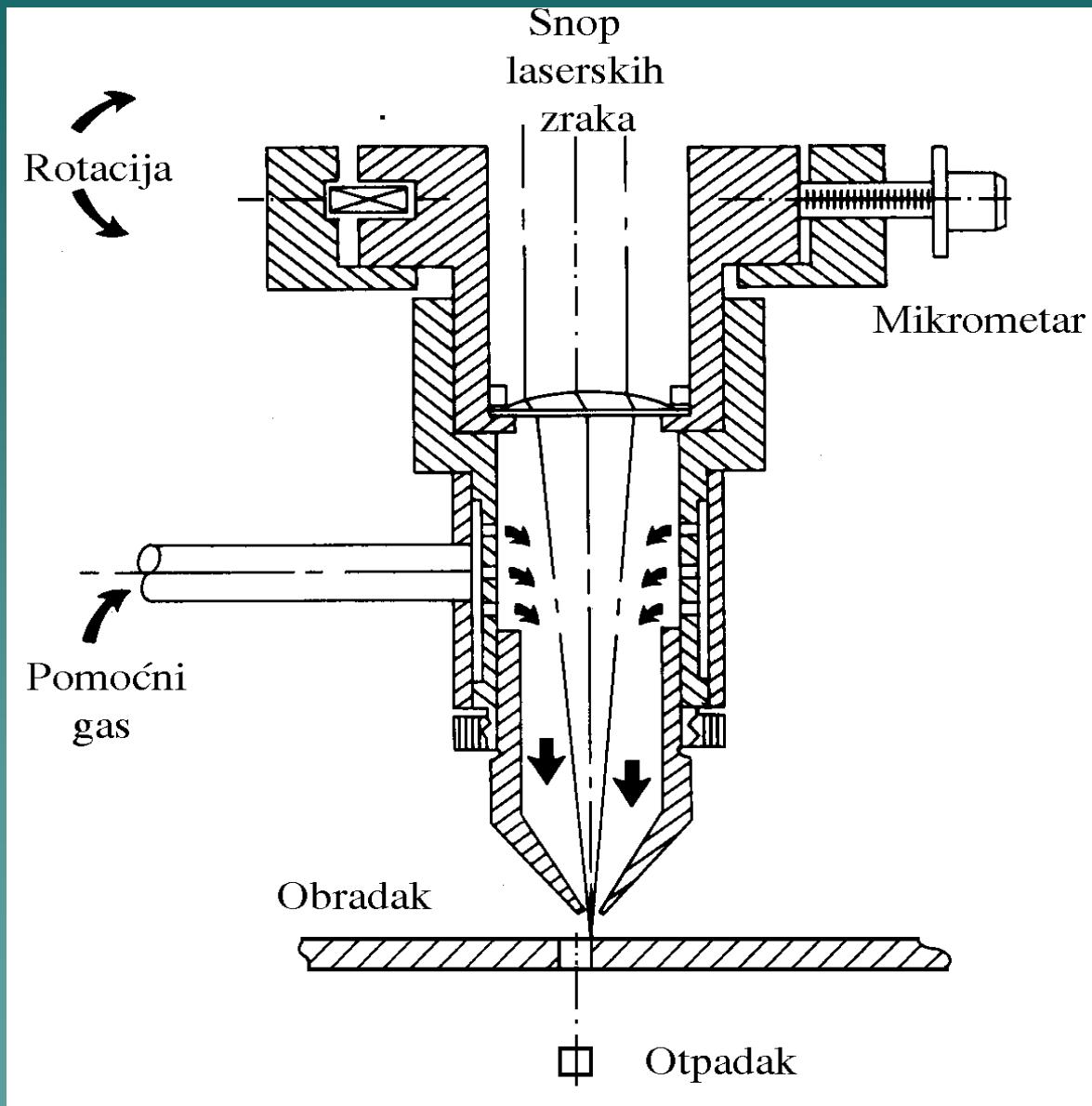

POPRE^NI PRESEK OTVORA U ^ELIKU
DOBIJEN LASERSKIM BU[ENJEM

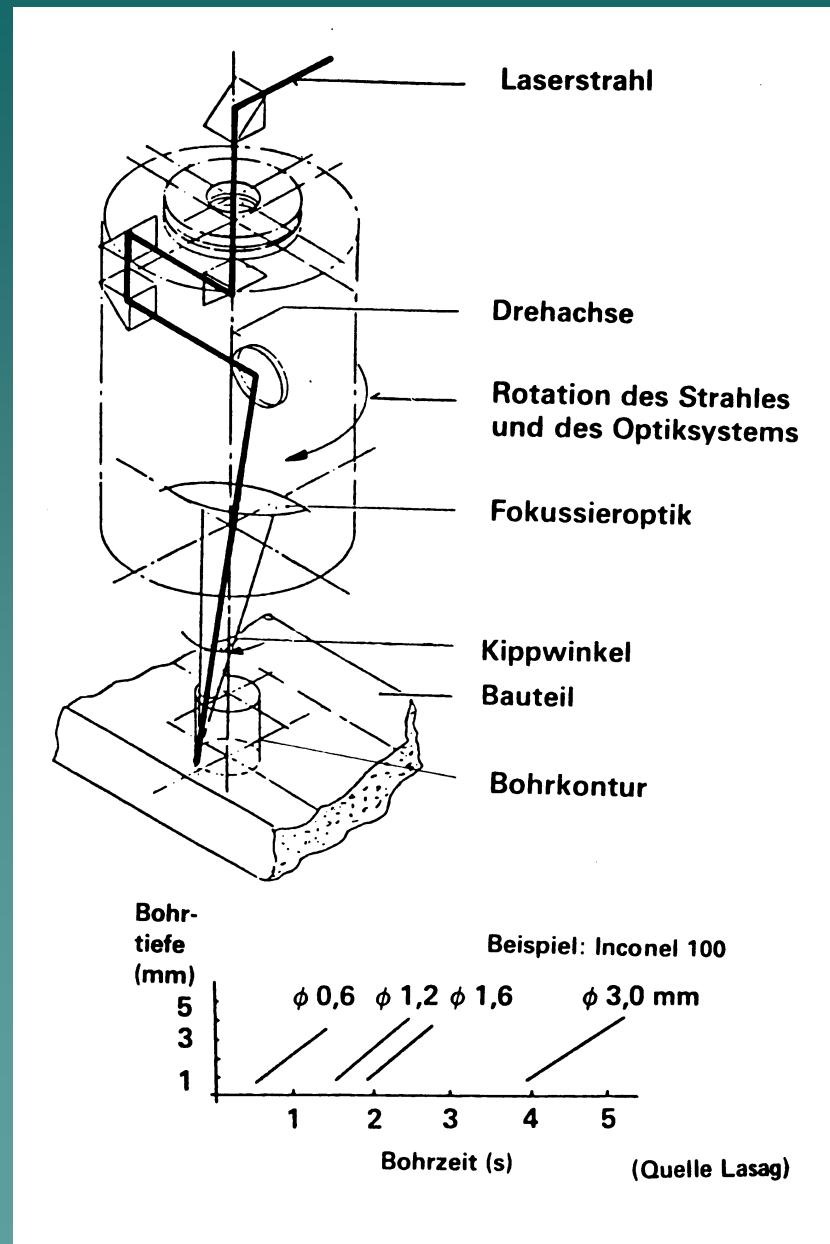

OTVORI U ^ELI^NOM LIMU
IZBU[ENI RUBINSKIM LASEROM

LASERSKO BU[ENJE ROTACIJOM LASERSKOG SNOPA POMO]U EKSCENTRA

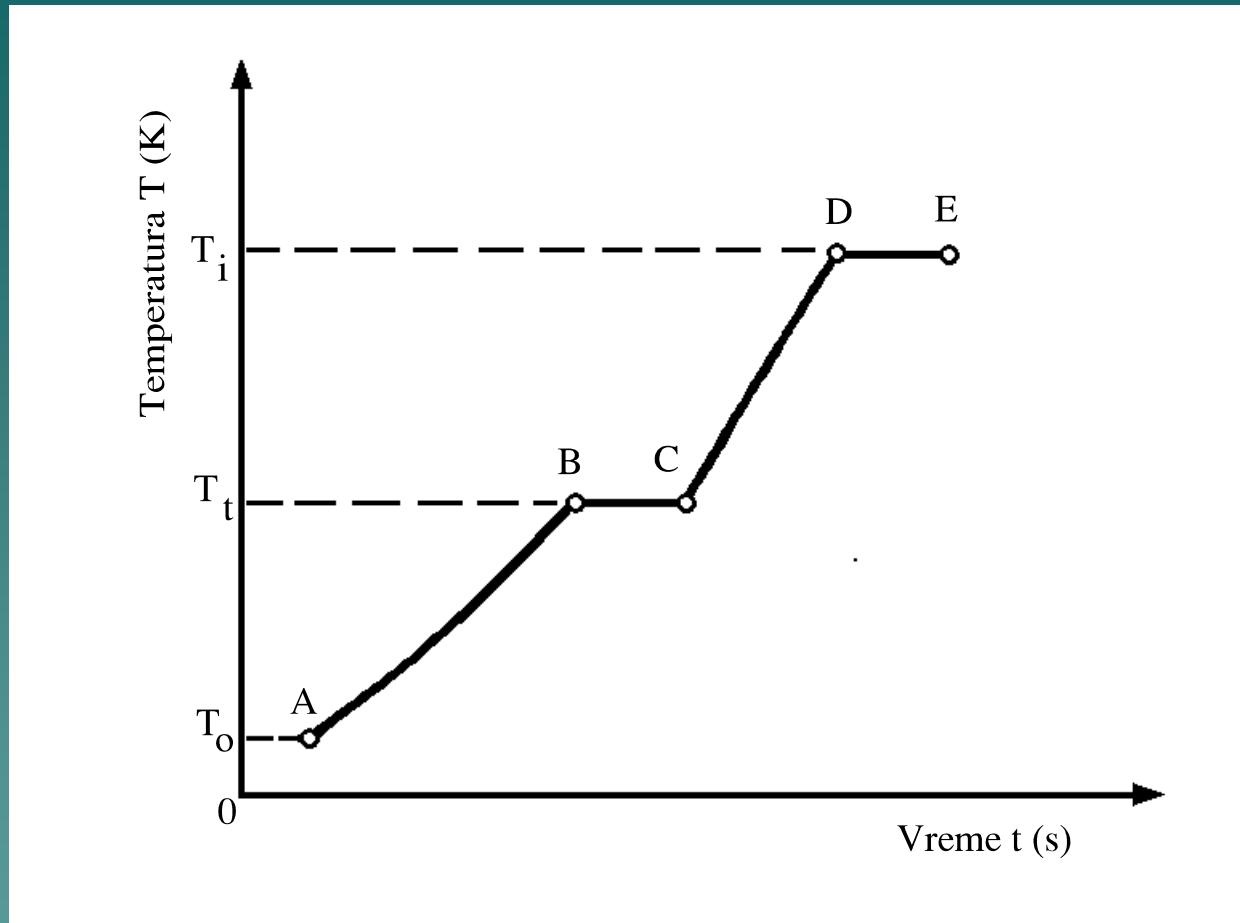
LASERSKO BU[ENJE ROTACIJOM LASERSKOG SNOPA ZAKRETANJEM SO^IVA

INDUSTRIJSKI PRIMENJENI LASERI ZA BU[ENJE

TIP LASERA	TALASNA DUŽINA	SNAGA LASERA	ENERGIJA IMPULSA	TRAJANJE IMPULSA
Rubinski laser	0,694 (μm)	1-50 (MW) srednja 1-10 (J)	0,1-300 (J) srednja 1-10 (J)	1-6 (ms) 20 (ps)-200 (ns)
Aleksandritski laser	0,7-0,82 (μm)	5-100 (W)	0,5-10 (J)	20 (ns)-200 (ms)
Nd:YAG laser	1,06 (μm)	1-50 (MW) srednja 150 (W)	$\approx$ 10 (J) srednja 1,5 (J)	30 (ps)-3 (ms) 100 (Hz)
Nd:stakleni laser	1,06 (μm)	1-100 (MW)	1-10 (J)	4 (ps)-200 (ns)
CO ₂ -TEA laser	10,6 (μm)	1-10 ⁵ (W)	0,1-10 ³ (J)	10 ⁻¹ -10 ⁸ (ns)

KRIVA TRANSFORMACIJE TEMPERATURA-VREME ZA METAL

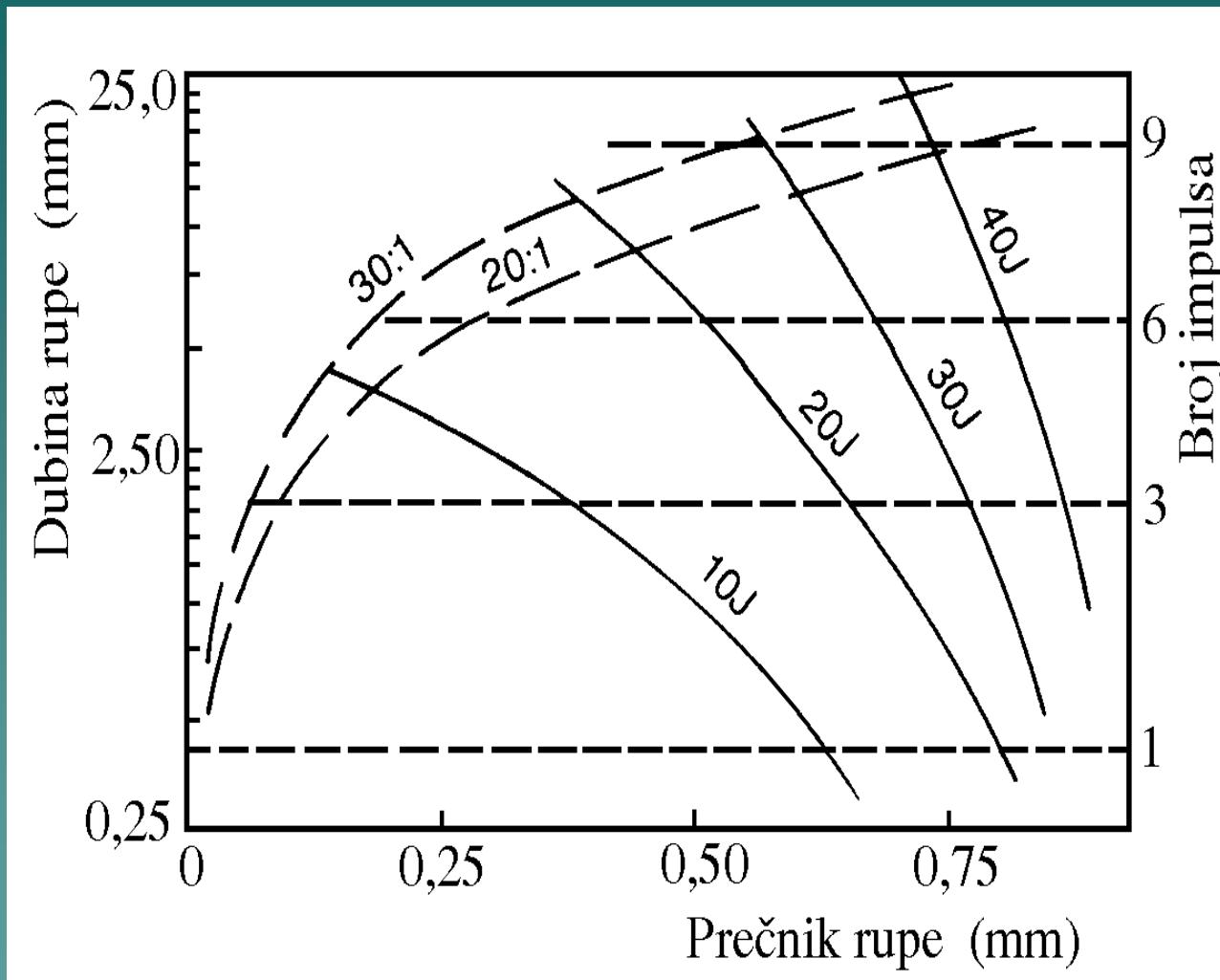

T_0 -temperatura okoline,

T_t -temperatura topljenja,

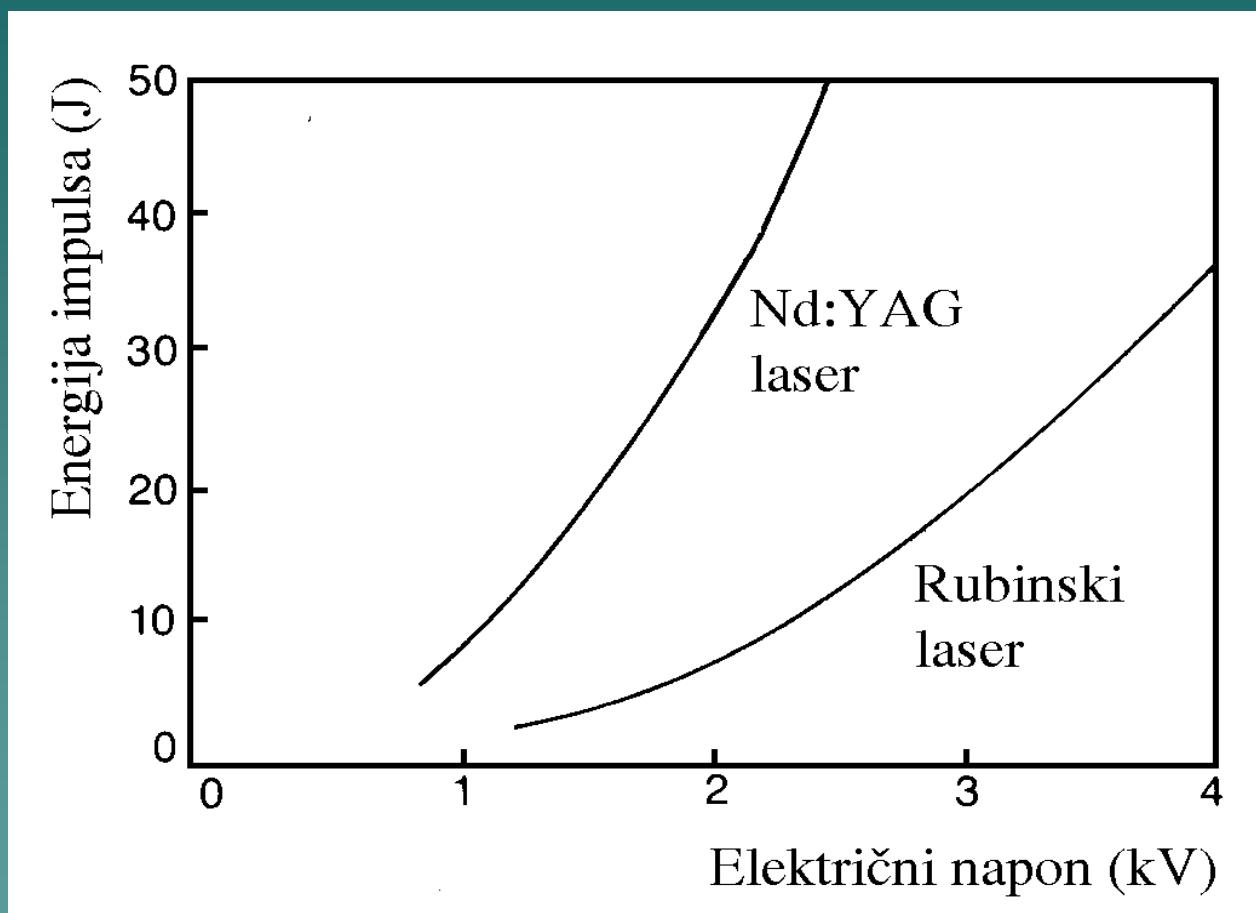
T_i -temperatura isparavanja

ODREDJIVANJE PARAMETARA OBRADE

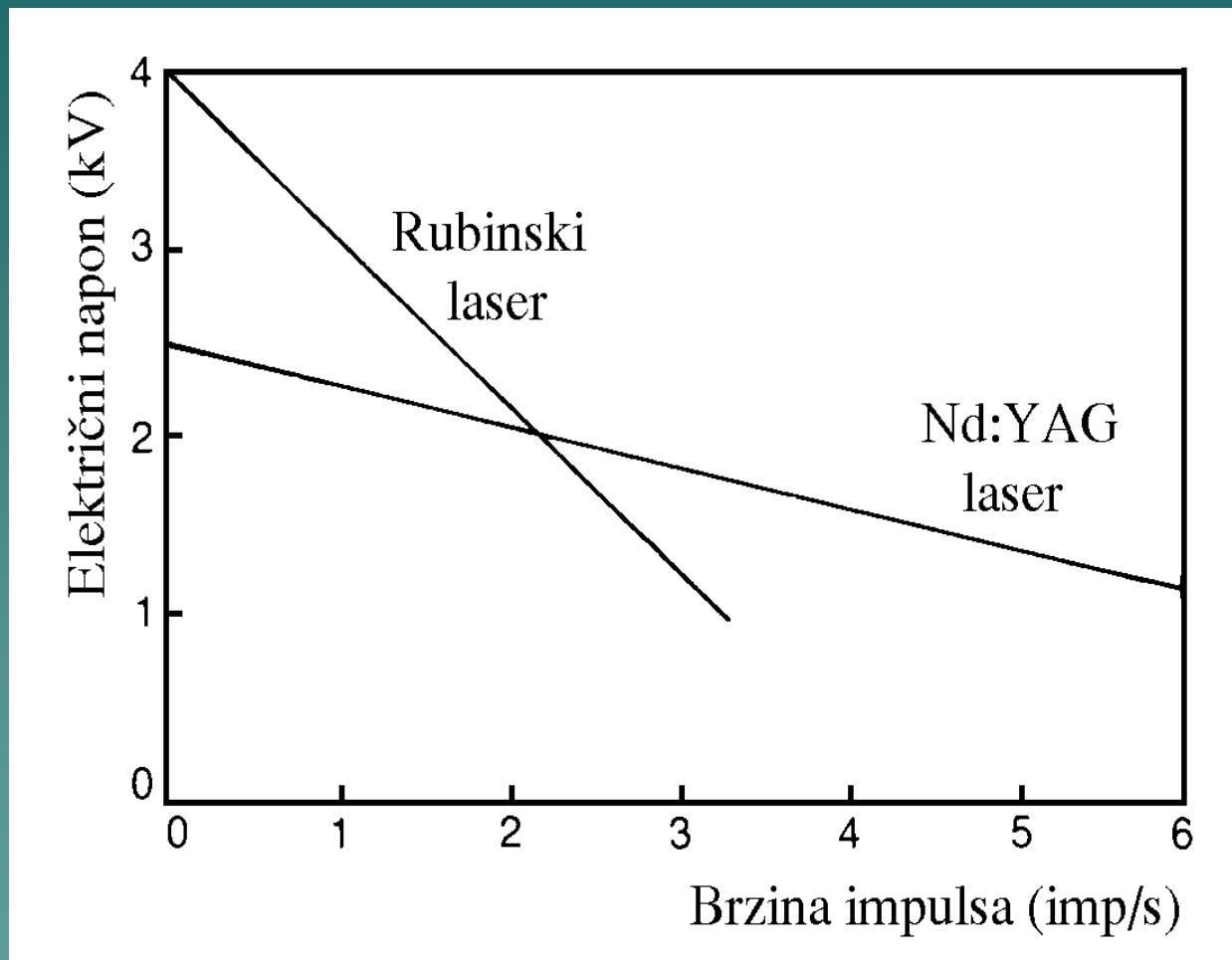
Zavisnost prečnika rupe i dubine rupe od energije i broja impulsa

ODREDJIVANJE PARAMETARA OBRADE

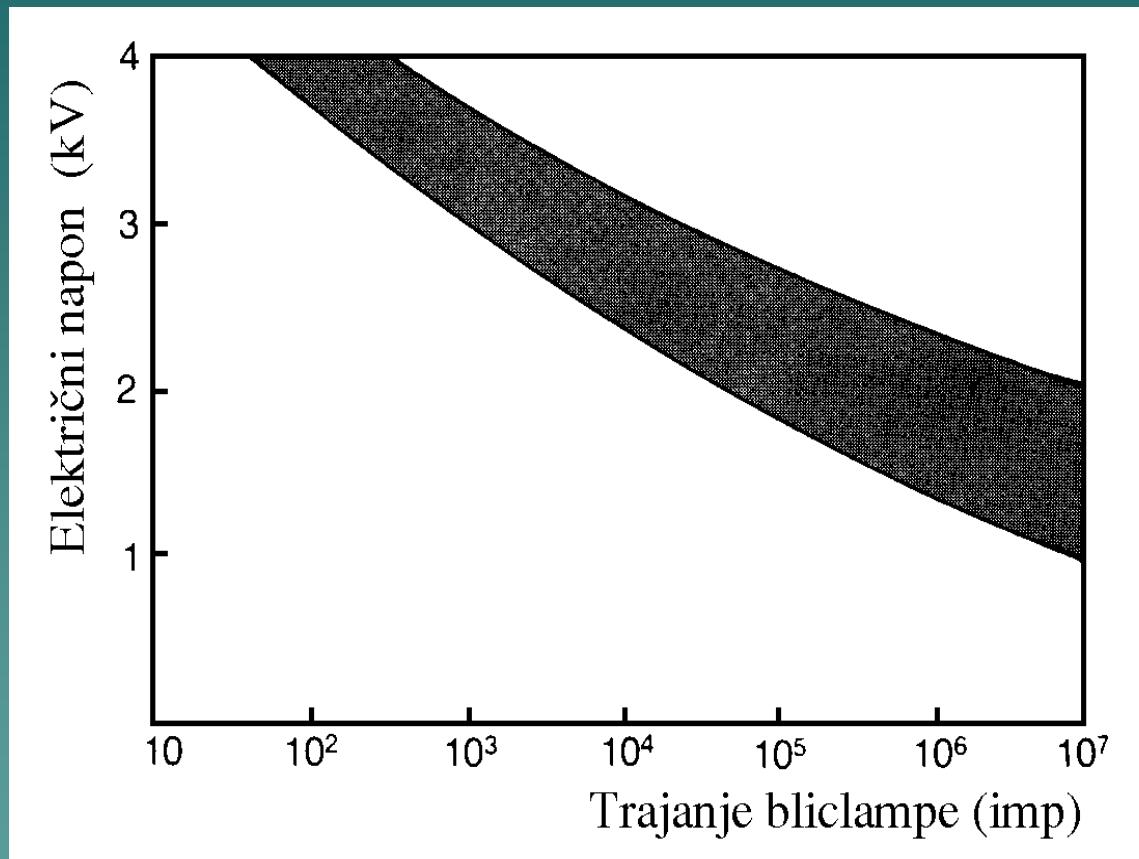
Zavisnost elektri~nog napona od vrste lasera i energije impulsa

ODREDJIVANJE PARAMETARA OBRADE

Zavisnost brzine impulsa od električnog napona i vrste lasera

ODREDJIVANJE PARAMETARA OBRADE

Zavisnost trajanja bliclampie od elektri~nog napona

Tipični parametri bu{енja otvora sa ~vrstim laserom

Типични параметри на издупчени отвори со ласер со тврдо тело

Материјал	Параметри на отворот				Параметри на импулсите				Број на отвори во предметот
	d mm	h mm	h/ d	Δ^* μm	E J	τ 10^{-4} s	q_c W/cm ²	n	
Керамика	0,20	3,2	16	-	1,4	5	$4 \cdot 10^6$	40	x x
	0,20	1,0	5	+30	1,6	10	$5 \cdot 10^6$	1	- x
Ферит	0,20	1,0	5	± 4	0,3	1	$1,2 \cdot 10^7$	7	- x
	0,05	1,0	20	-	,05	0,9	$6 \cdot 10^7$	10	- x
	0,10	0,7	7	± 15	1,5	10	$2 \cdot 10^7$	1	- x
	0,10	0,5	5	± 5	0,2	0,9	$6 \cdot 10^7$	9	- x
	0,05	1,2	24	-	0,2	0,9	$1,2 \cdot 10^8$	12	- x
Не'рѓосувачки челик	0,05	0,1	2	± 2	0,2	0,8	$1,5 \cdot 10^8$	5	x x
	0,01	0,4	40	-	0,1	Cl	-	-	x -
Месинг	0,05	0,6	12	-	0,3	1	$5 \cdot 10^7$	5	3 ÷ x

Δ^* – отстапување од мерките, n – број последователни импулси

LASERSKO SE^ENJE

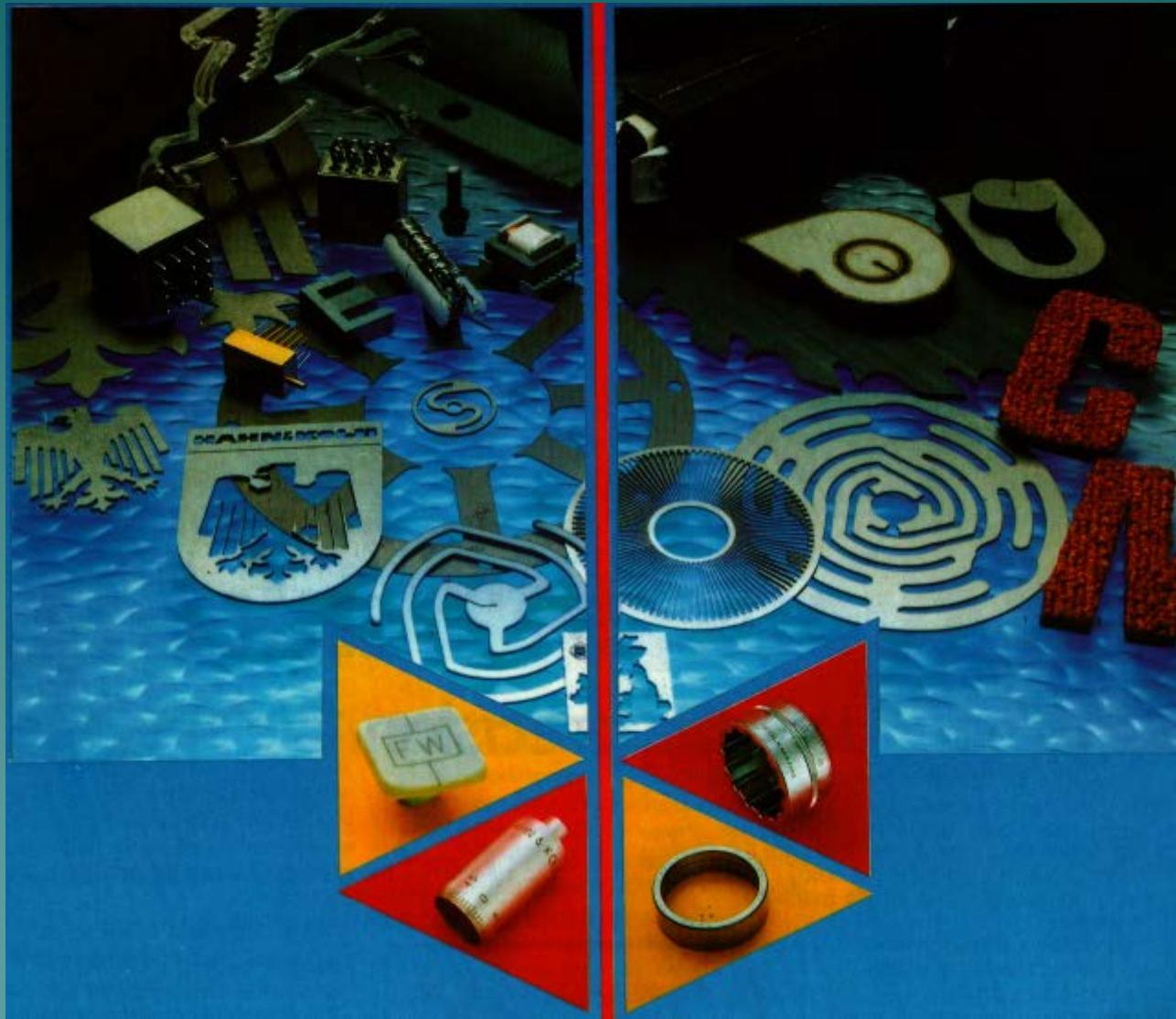

PRIMENA LASERSKOG SE~ENJA

Lasersko se~enje se koristi za kontruno se~enje dvodimenzionalnih i trodimenzionalnih obradaka od lima. Industrijski primjenjenim laserima seku se metalni limovi debljine do 12-15 mm. Lasersko se~enje se koristi za se~enje:

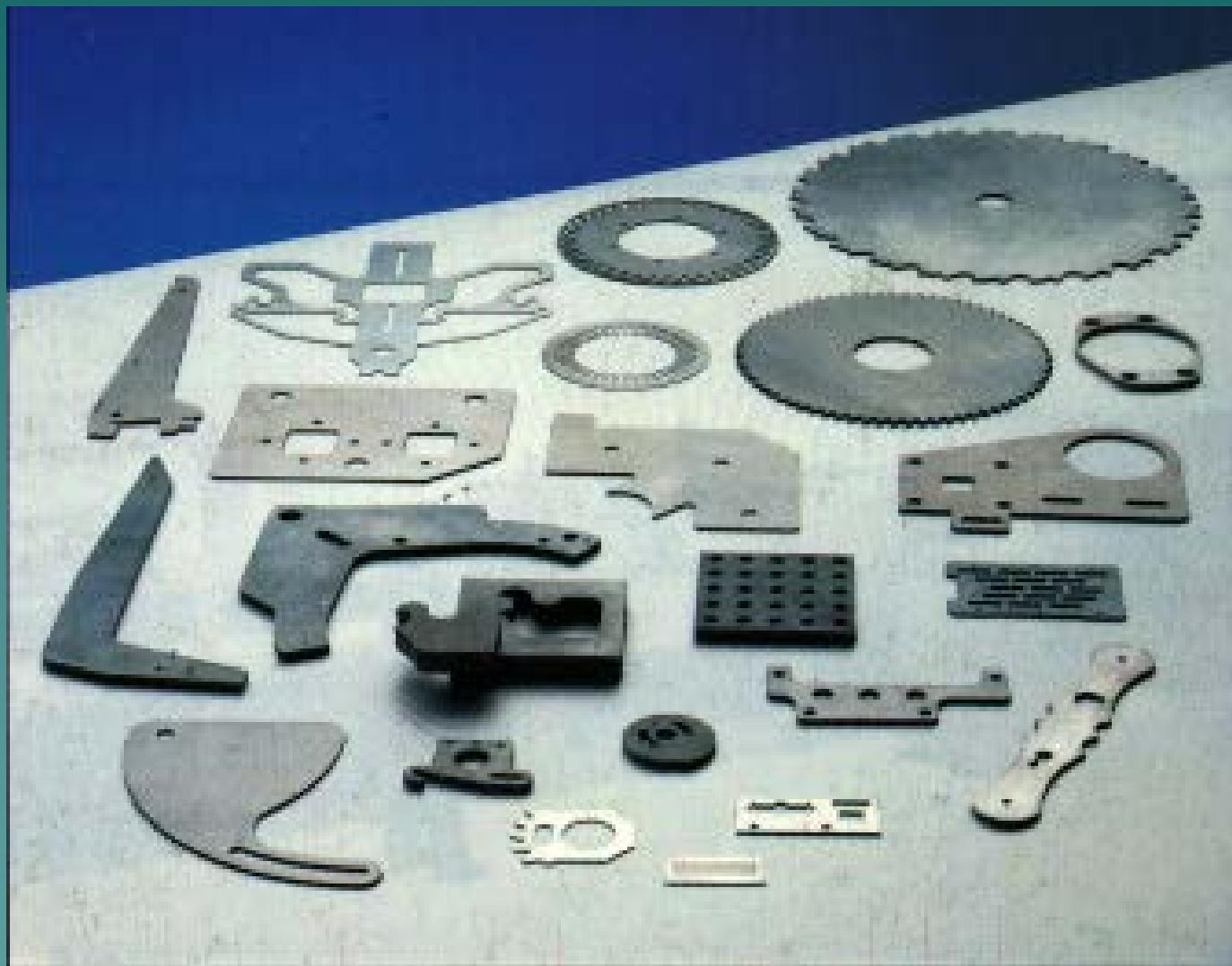
- metala
(ugljeni~ni ~elici, nerđaju}i ~elici, legirani ~elici, aluminijum, bakar, mesing, titan i dr.) i
- nemetala
(plasti~ne mase, guma, ko`a, tekstil, drvo, karton, papir, azbest, keramika, grafit i dr.).

PRIMENA LASERSKOG SE^ENJA

KONTURNO
SE^ENJE
2D PREDMETA

PRIMENA LASERSKOG SE^ENJA

KONTURNO
SE^ENJE
2D PREDMETA

PRIMENA LASERSKOG SE^ENJA

KONTURNO SE^ENJE 3D PREDMETA

PRIMENA LASERSKOG SE^ENJA

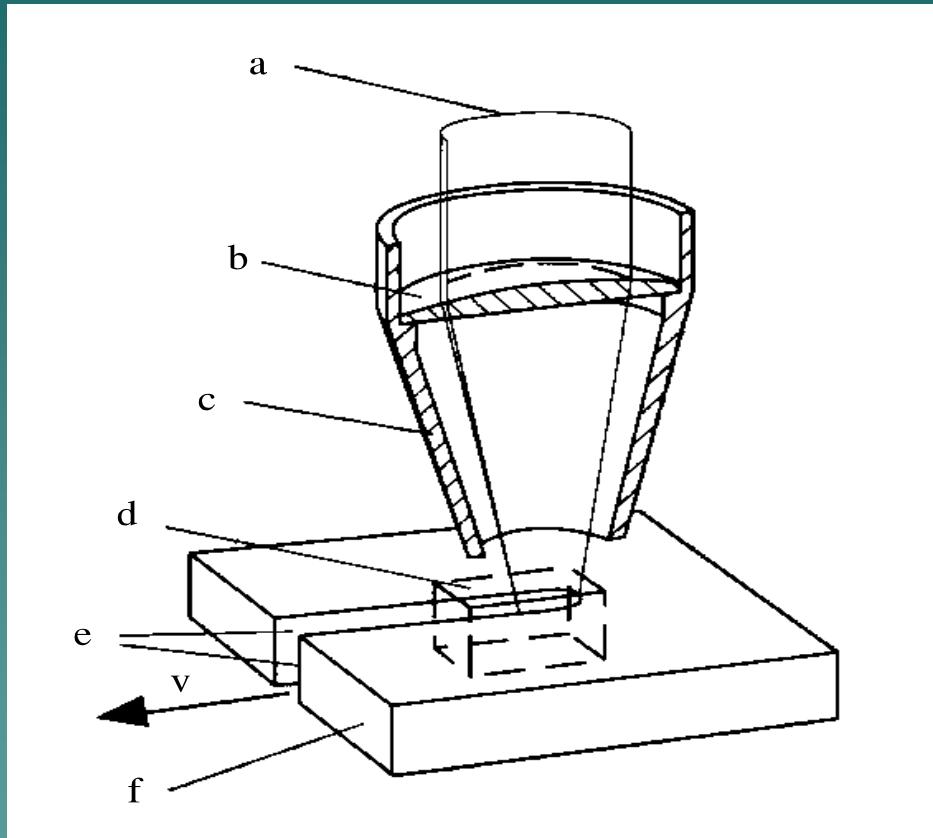
KONTRUNO SE^ENJE
PREDMETA OD PLASTIKE

PRIMENA LASERSKOG SE^ENJA

KONTURNO
SE^ENJE
PREDMETA
OD DRVETA

[EMA LASERSKOG SE^ENJA

- (a) laserski snop,
- (b) so~ivo,
- (c) mlaznica,
- (d) zona reza,
- (e) stranice reza,
- (f) obradak

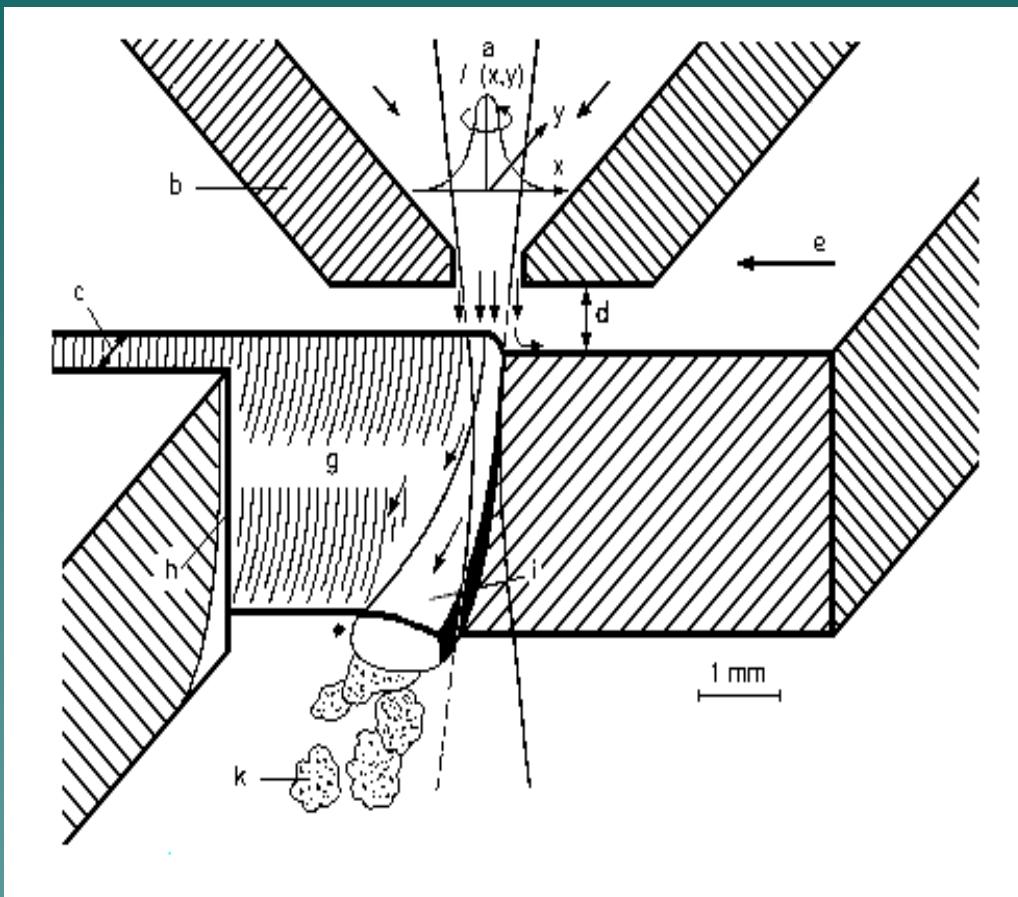
PRINCIP LASERSKOG SE^ENJA

Dejstvo laserskog snopa na materijal obradka karakteri{e nekoliko faza:

- apsorpcija laserskog zra~enja u povr{inskom sloju materijala obradka i pretvaranje svetlosne energije u toplotnu,
- zagrevanje, topljenje i isparavanje materijala obradka na mestu dejstva snopa laserskih zraka,
- uklanjanje produkata razaranja i rastopine iz zone dejstva,
- hladjenje materijala radnog predmeta po prestanku dejstva laserskog snopa.

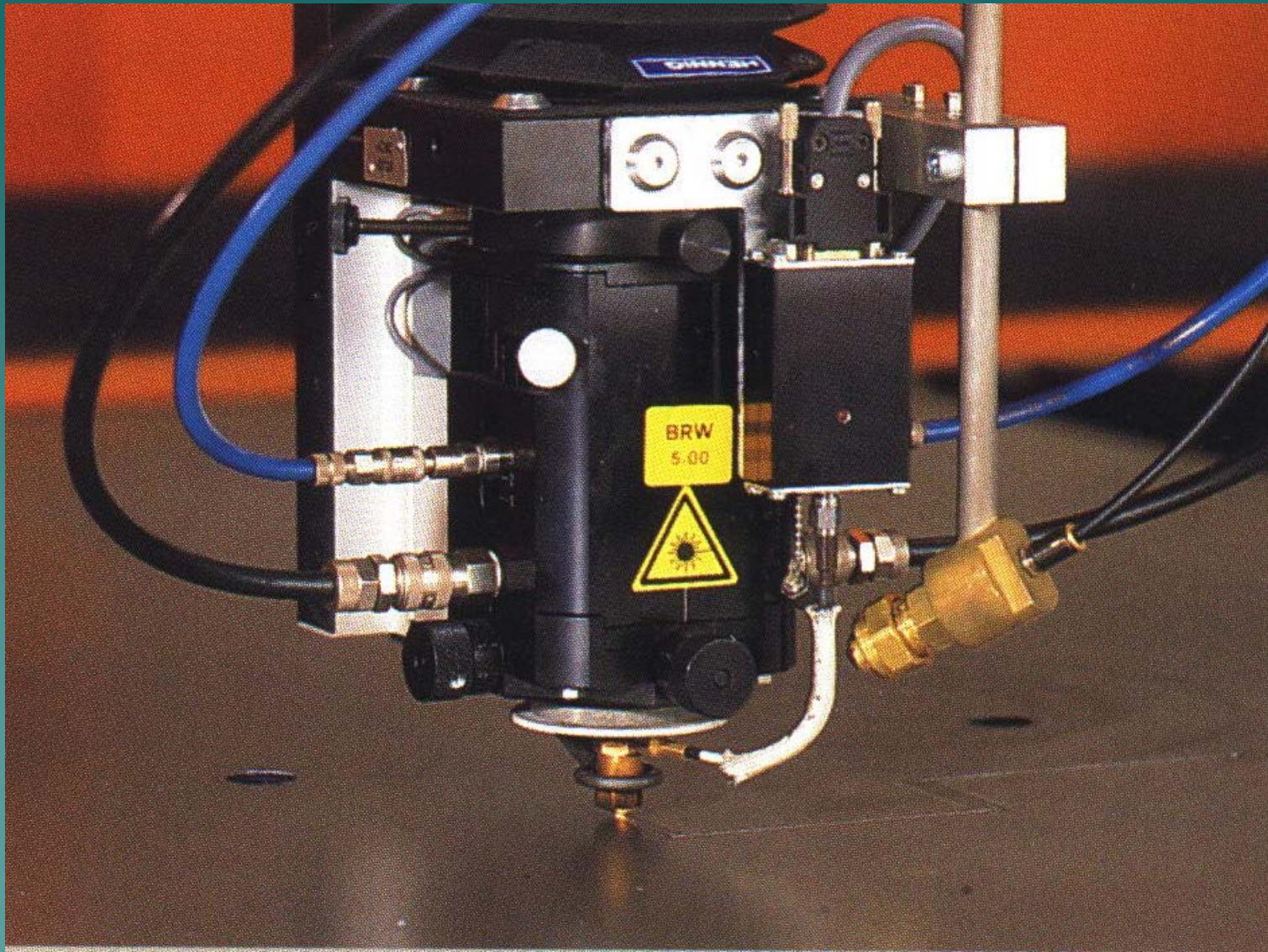
Kako je te`nja da se ispareni i rastopljeni materijal {to pre odvede iz zone dejstva, lasersko se~enje se izvodi sa koaksijalnom strujom gasa za produvavanje.

[EMATSKI PRIKAZ PROCESA LASERSKOG SE^ENJA]

- (a) fokusirani snop laserskih zraka,
- (b) mlaznica,
- (c) {irina reza,
- (d) rastojanje mlaznice od povr{ine radnog predmeta,
- (e) brzina rezanja,
- (f) fokusirani snop laserskih zraka na mestu ^i`e,
- (g) isticanje rastopine,
- (h) zona toplotnog uticaja,
- (i) rezni front,
- (k) ~estice rastopine.

PRIKAZ LASERSKOG SE^ENJA

METODE LASERSKOG SE~ENJA

Postoje tri metode laserskog se~enja:

1. lasersko se~enje sa potpunim odstranjivanjem materijala du~ linije razdvajanja:

- isparavanjem;
- topljenjem i ograni~enim isparavanjem:
  - * sa autonomnim udaljavanjem materijala iz zone se~enja;
  - * sa udaljavanjem materijala iz zone se~enja uz pomo} mlaza pomo}nog gasa koji ima i erodivna svojstva:
    - reaktivnog gasa (O_2);
    - neutralnog (N_2) ili inertnog (Ar) gasa;

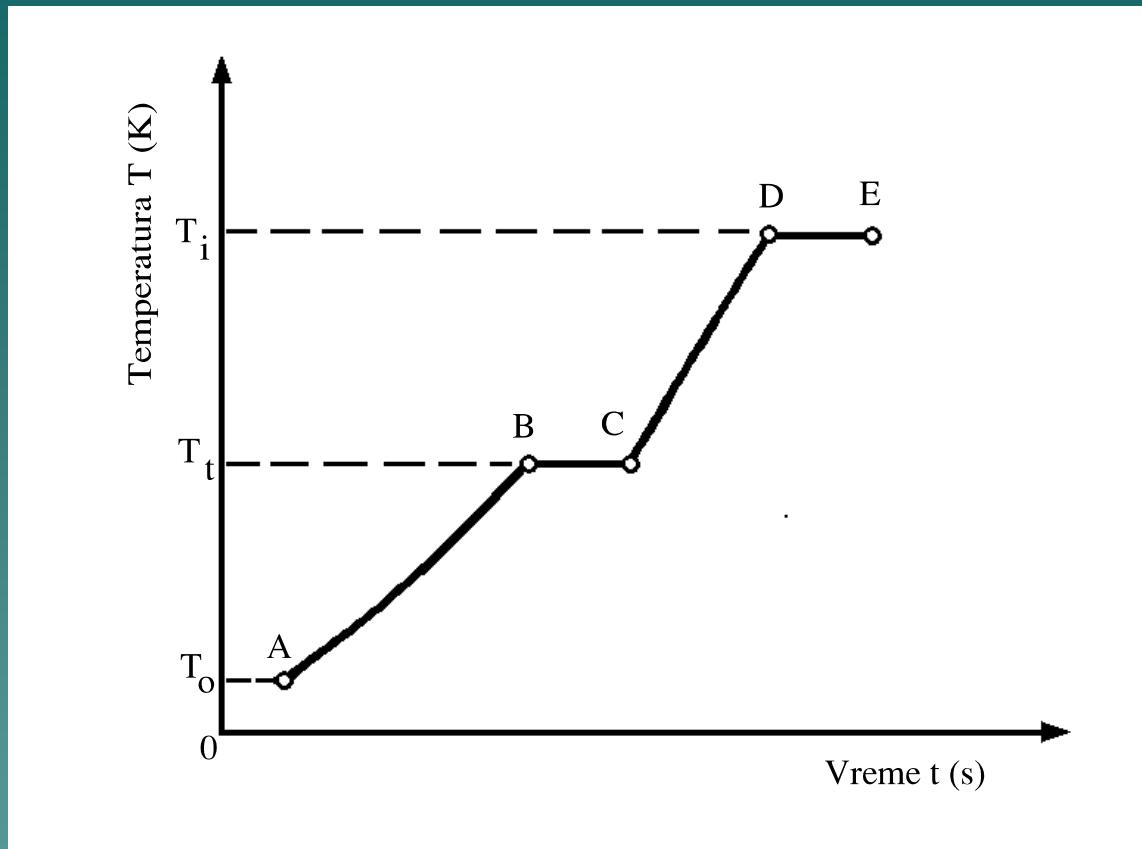
2. lasersko se~enje sa delimi~nim odstranjivanjem materijala du~ linije razdvajanja:

- isparavanjem materijala do odredjene dubine i naknadno odvajanje materijala mehani~kim dejstvom;
- isparavanjem materijala jedne vrste sa podloge materijala druge vrste;

3. lasersko se~enje bez odstranjivanja materijala du~ linije razdvajanja:

- kontrolisanim lomljenjem u ~vrstom stanju, pod dejstvom i u toku laserskog zra~enja;
- kontrolisanim lomljenjem u ~vrstom stanju pod dejstvom mehani~ke sile, primenjenim posle dejstva laserskog zra~enja.

KRIVA TRANSFORMACIJE TEMPERATURA - VREME ZA METAL

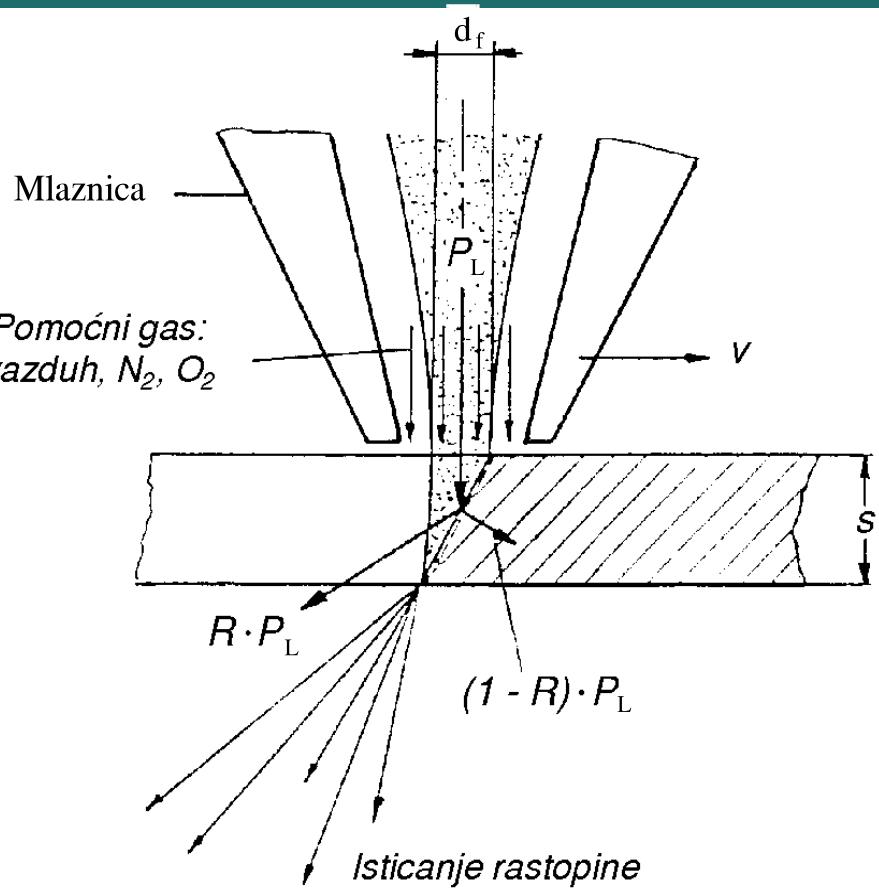

T_0 -temperatura okoline

T_t -temperatura topljenja,

T_i -temperatura isparavanja.

BILANS SNAGE KOD LASERSKOG SE^ENJA

R-koeficijent refleksije

Bilans snage kod laserskog se~enja dat je izrazom:

$$P_L = P_R + P_O + P_P - P_S$$

P_L -snaga laserskog zra~enja,

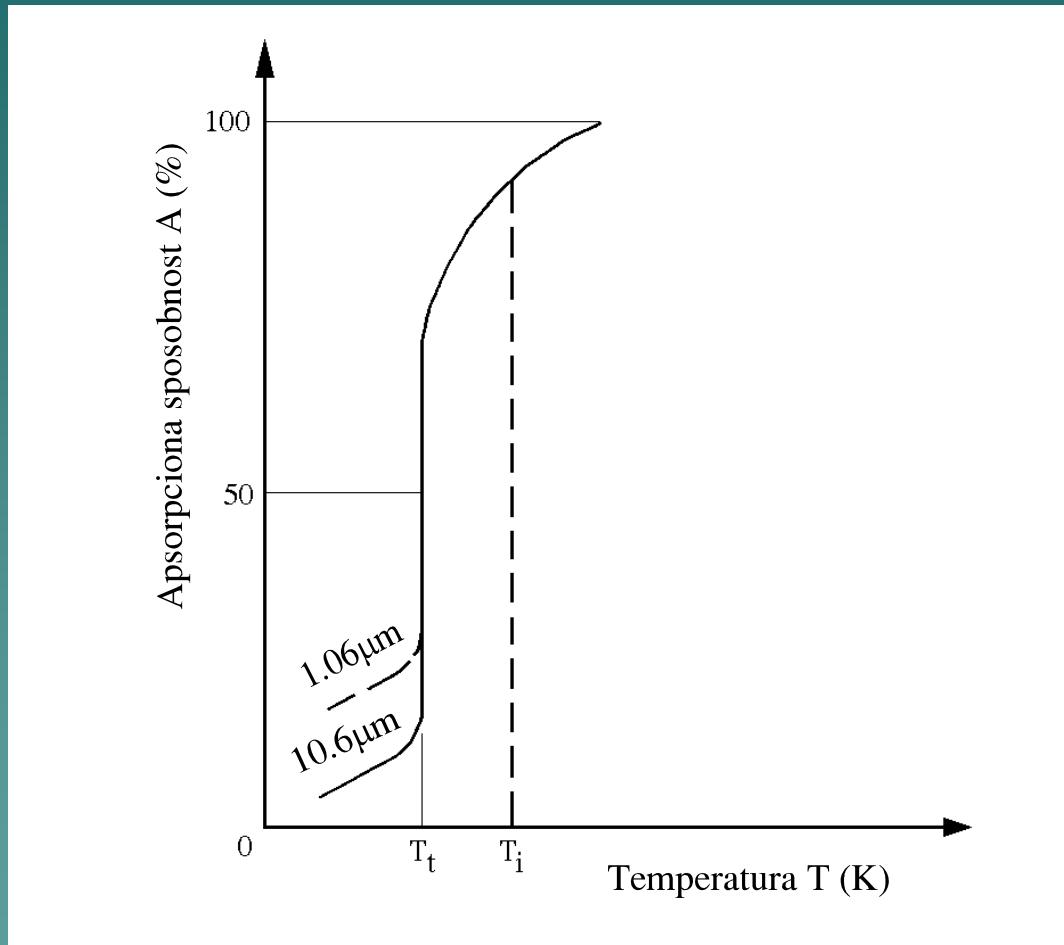
P_R -snaga utro{ena na stvaranje rastopine,

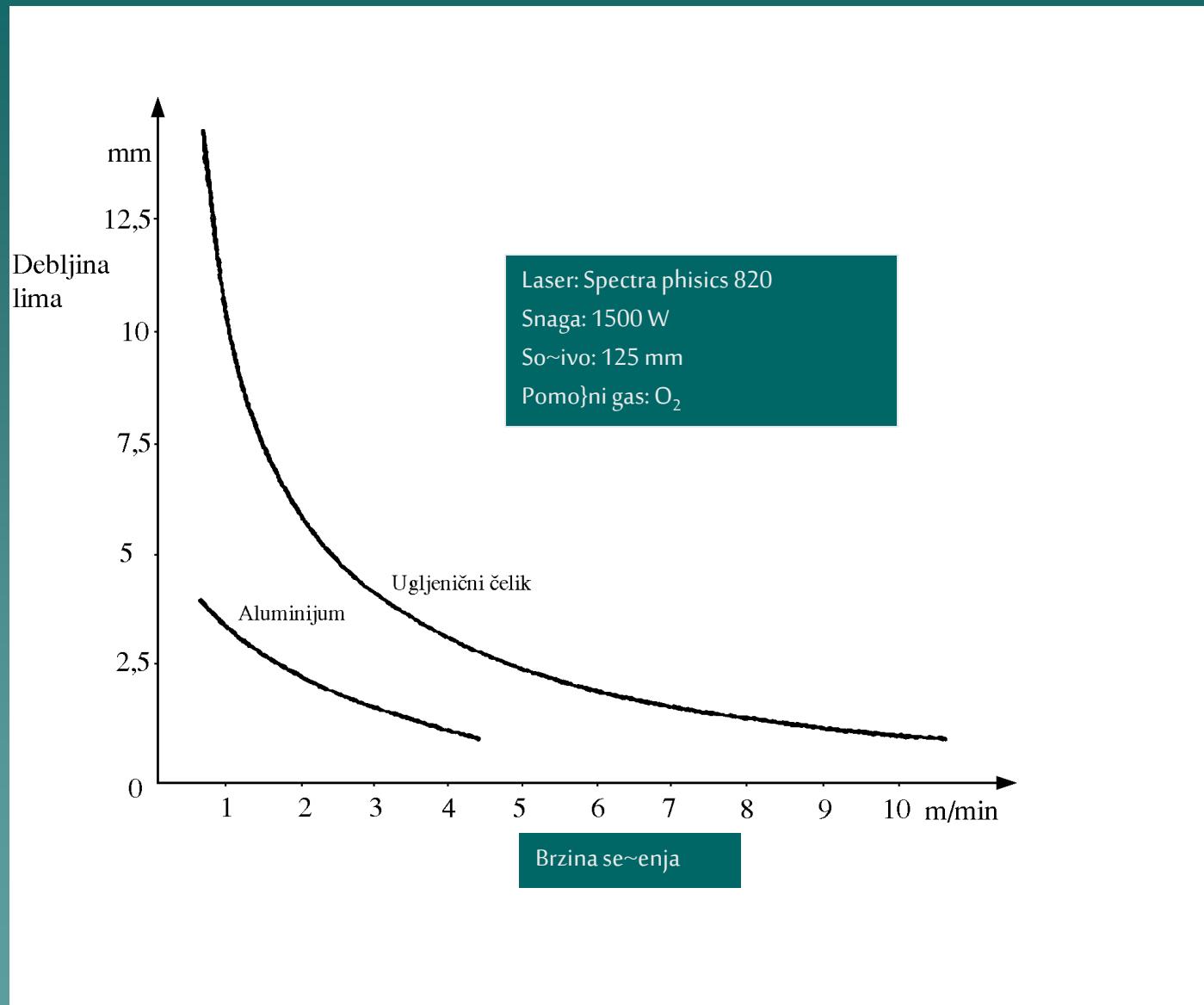
P_O -snaga odvedena preko rastopine i pomo}nog gasa,

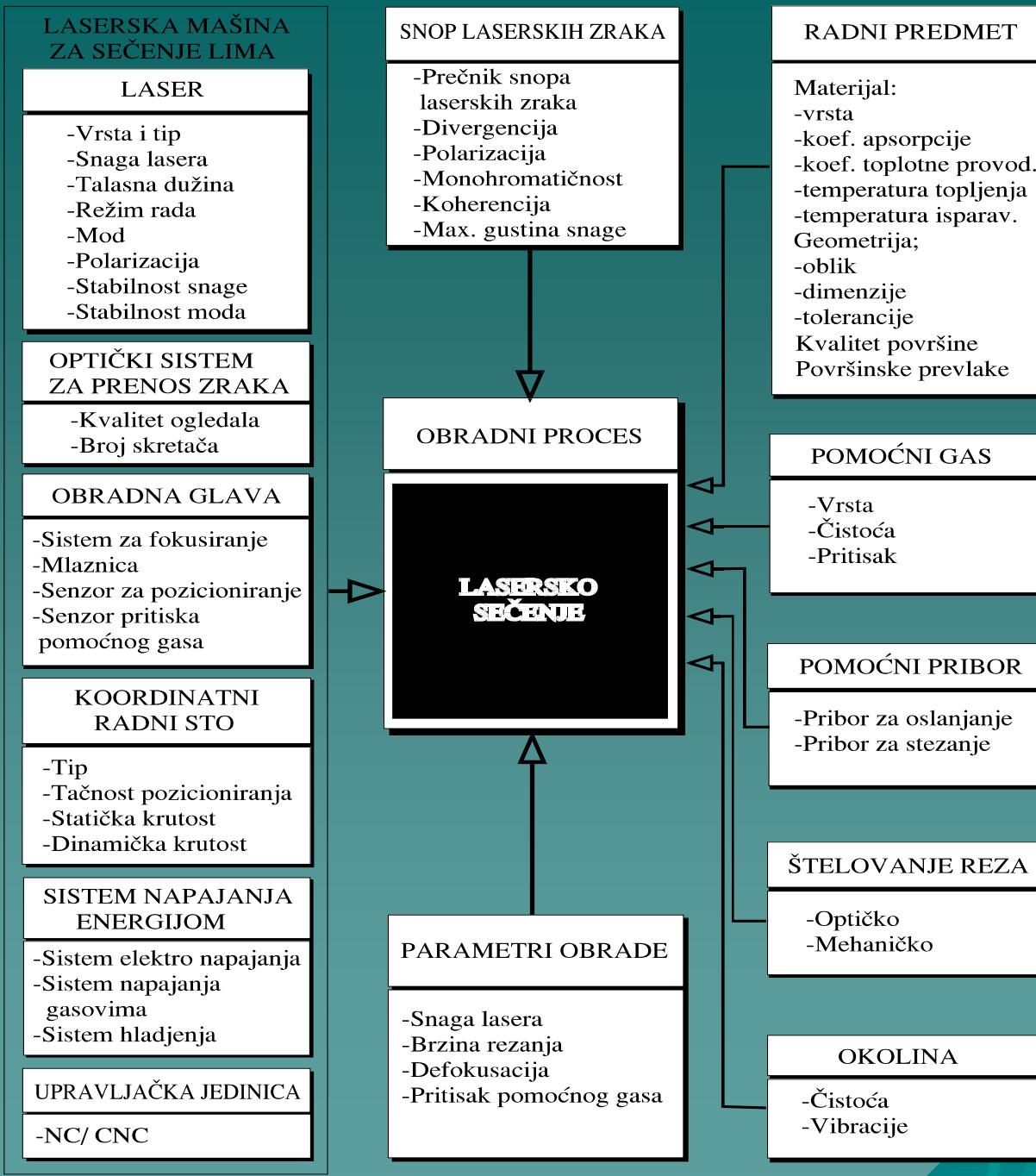
P_P -izgubljena snaga usled provodjenja kroz obradak,

P_S -snaga dobijena egzotermnom reakcijom.

APSORPCIONA SPOSOBNOST ZA ^ELIK

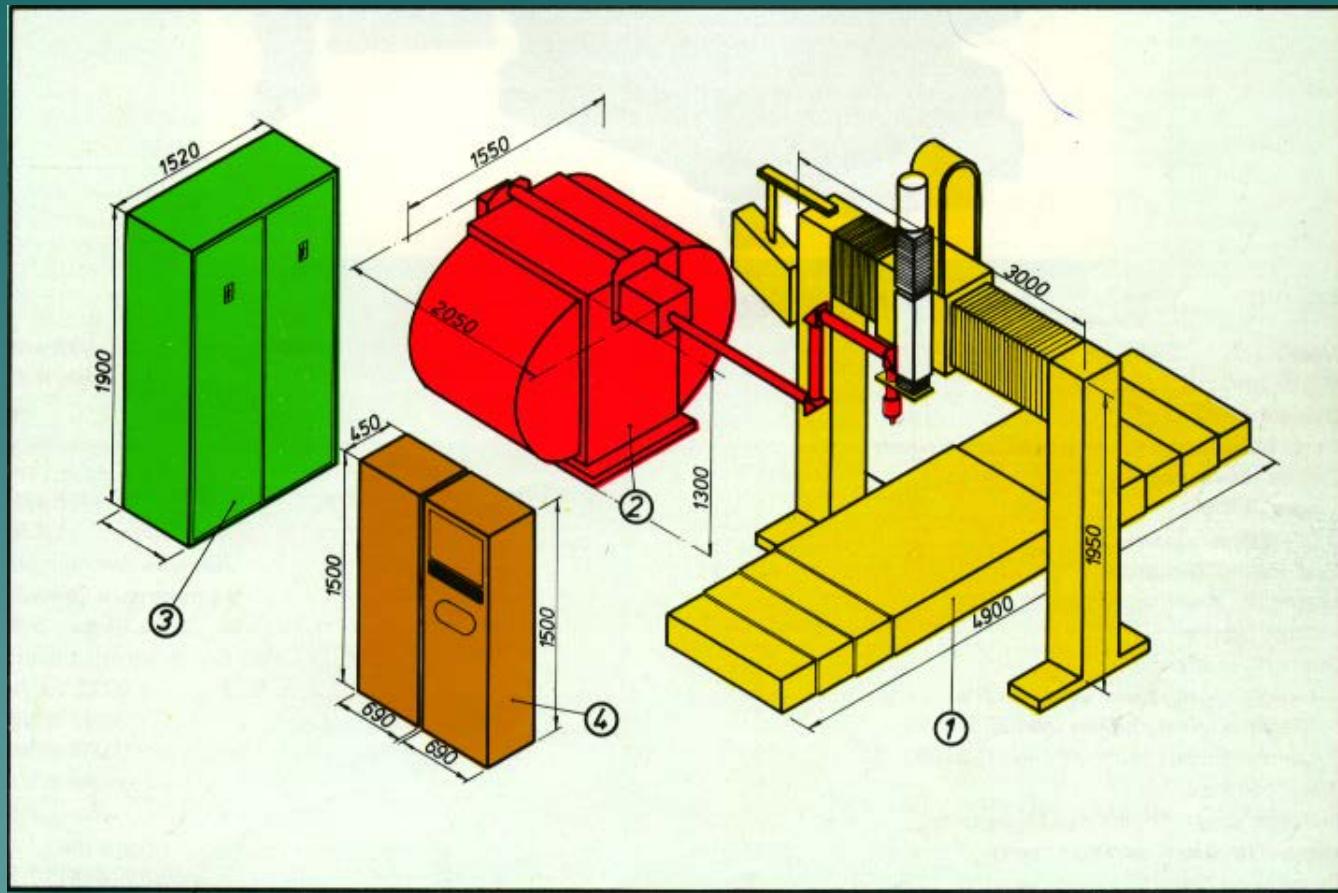

FAKTORI
OBRADE

OSNOVNA KONFIGURACIJA LASERSKE MA[INE ZA KONTURNO SE^ENJE LIMA

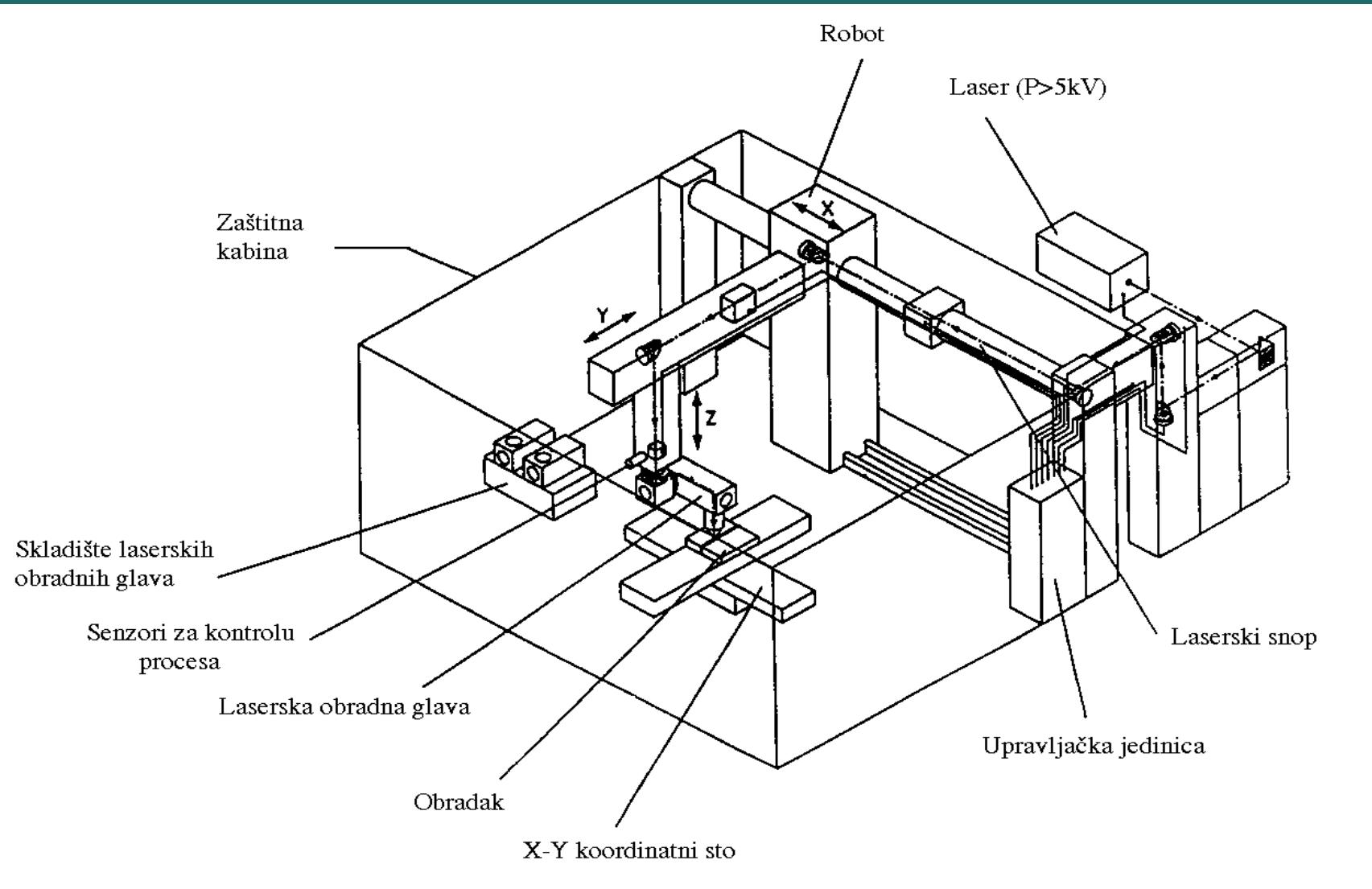

1- ma{ina koja obezbeđuje kretanja (koordinatni radni sto), 2- laser,
3- sistem za napajanje energijom,
4-upravlja~ka jedinica.

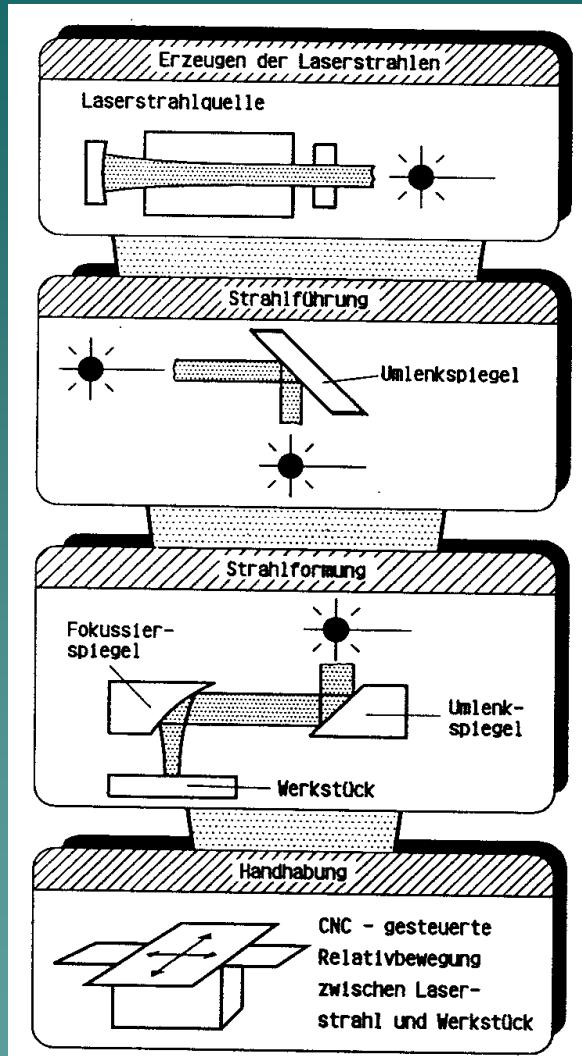
LASERSKA MA[INA "HEBAR"]

SAVREMENA KONFIGURACIJA LASERSKE MA[INE ZA KONTURNO SE^ENJE LIMA

OSNOVNI ELEMENTI LASERSKE MA[INE

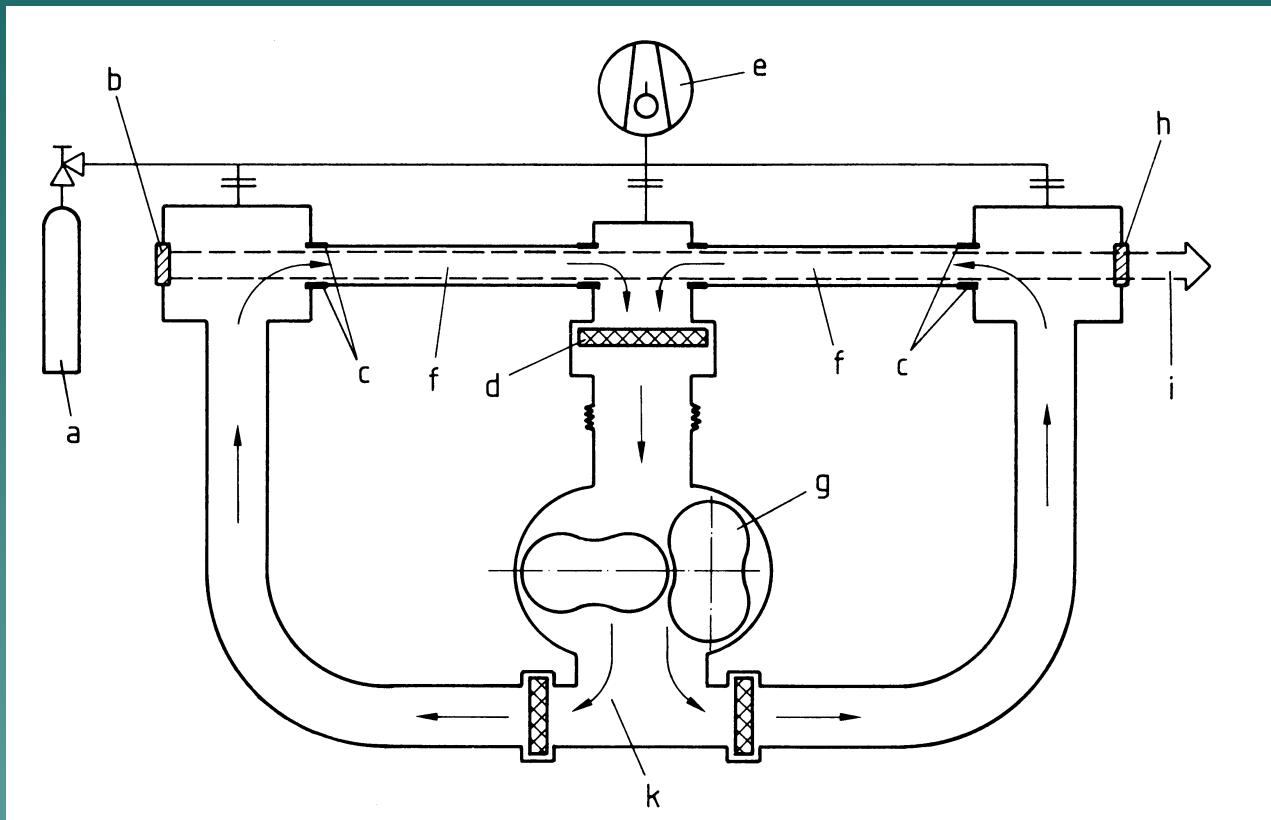
LASER
(Generator laserskog zra~enja)

OPTI^KI SISTEM ZA PRENOS
LASERSKOG SNOPA

OBRADNA GLAVA
(Sistem za fokusiranje laserskog
snopa i mlaznica)

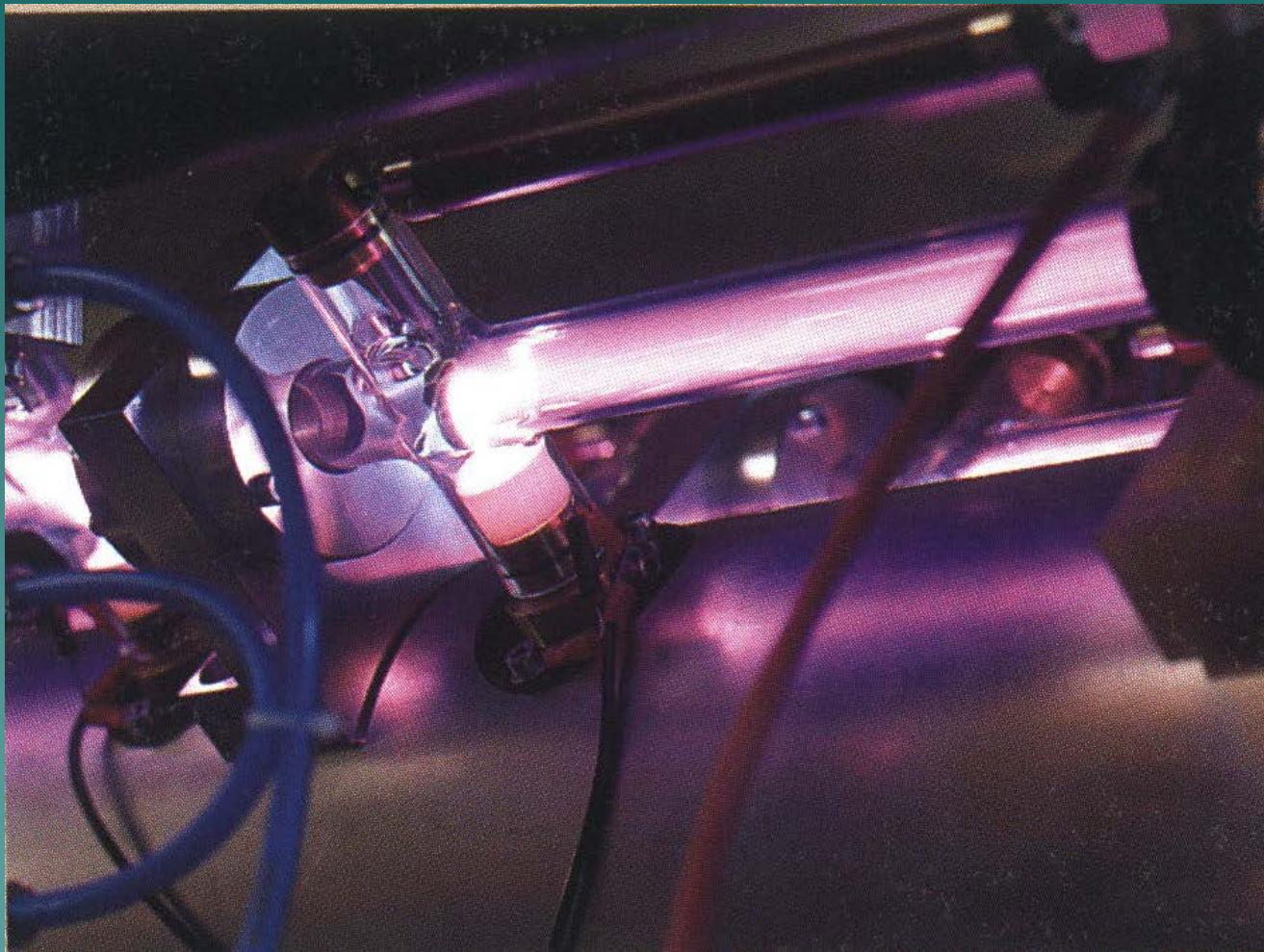
KOORDINATNI RADNI STO

CO₂-LASER AKSIJALNOG TOKA

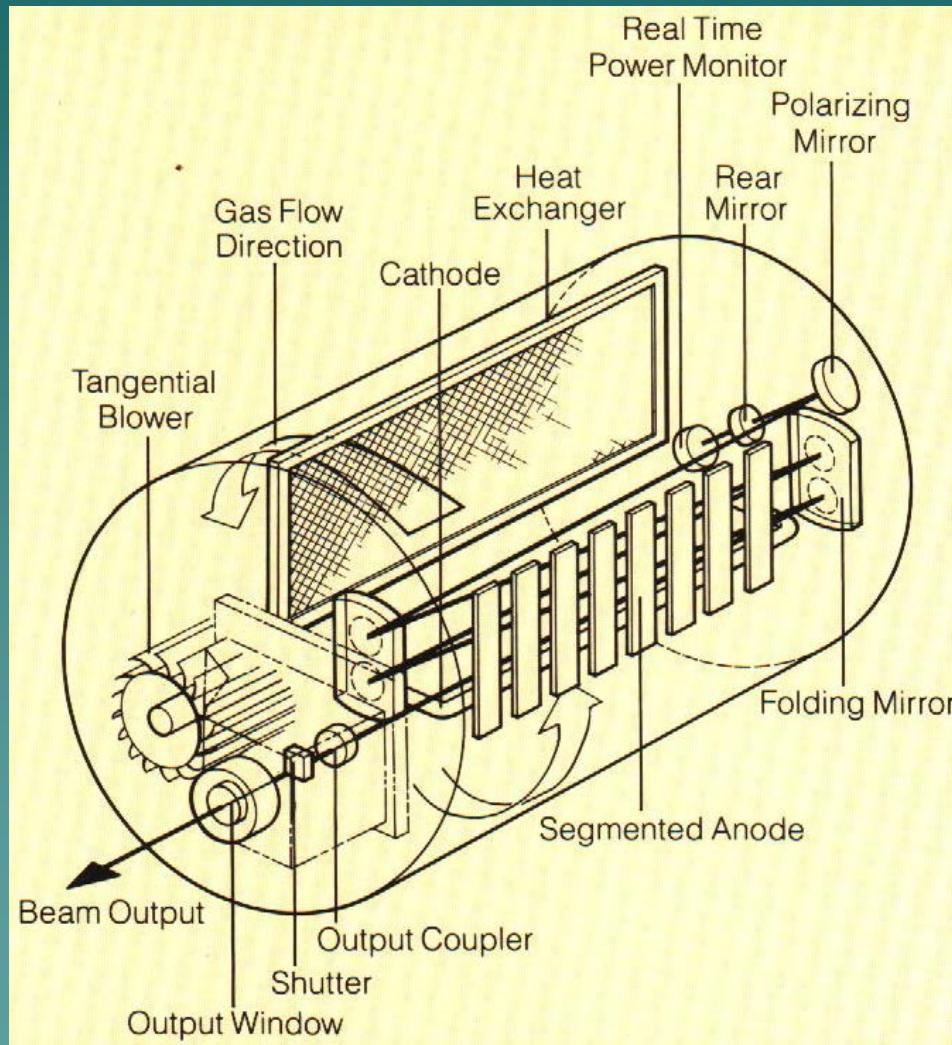

- a) gasna sme{a He-N₂-CO₂,
- b) nepropusno ogledalo,
- c) elektrode,
- e) vakuum pumpa,
- f) cev za gasno pra`njenje,
- g) cirkulaciona pumpa,
- h) polupropusno ogledalo,
- i) laserski snop,
- d) i k) izmenjiva~ topline.

BYSTRONIC CO₂-LASER

CO₂-LASER TRANSVERZALNOG TOKA SA SEGMENTNIM ELEKTRODAMA

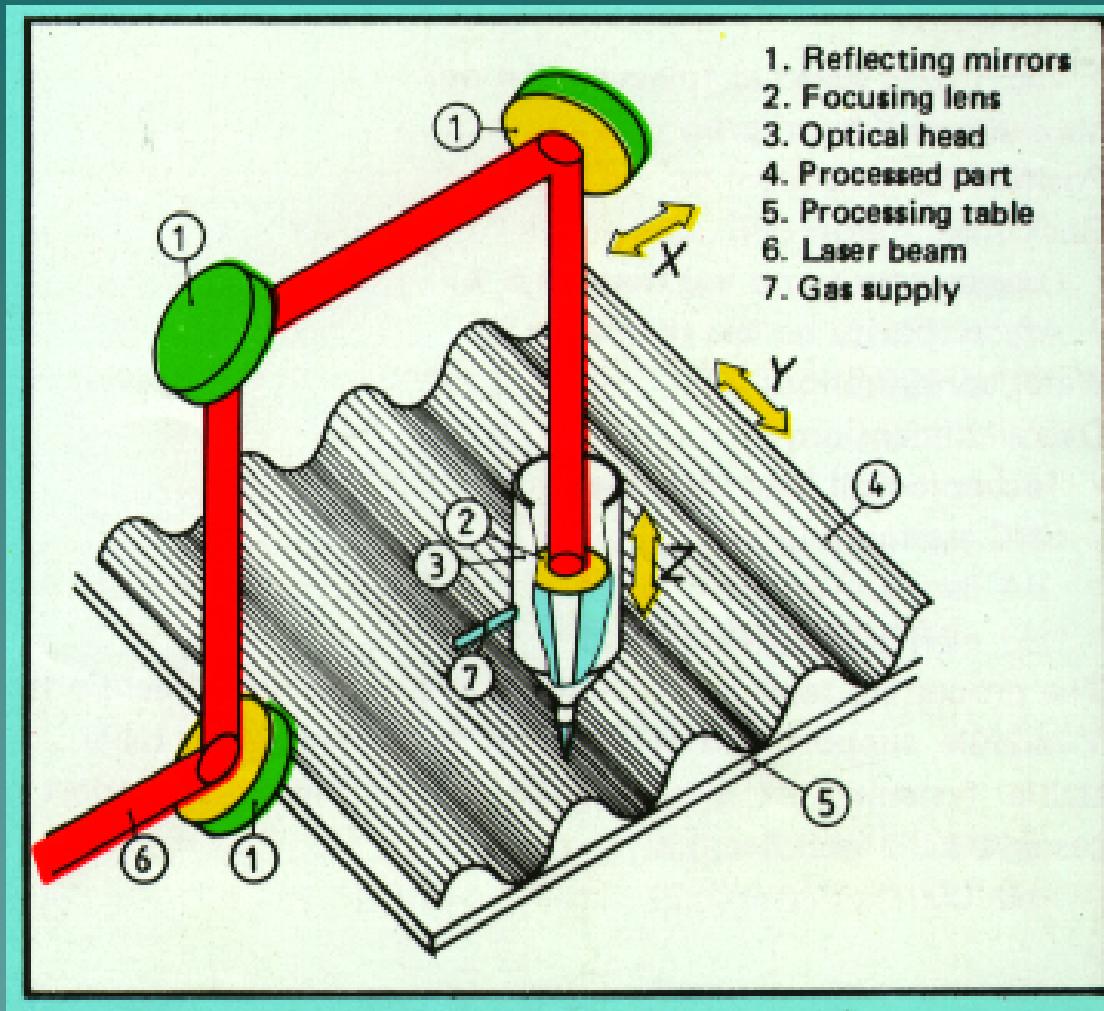

IZGLED LASERA

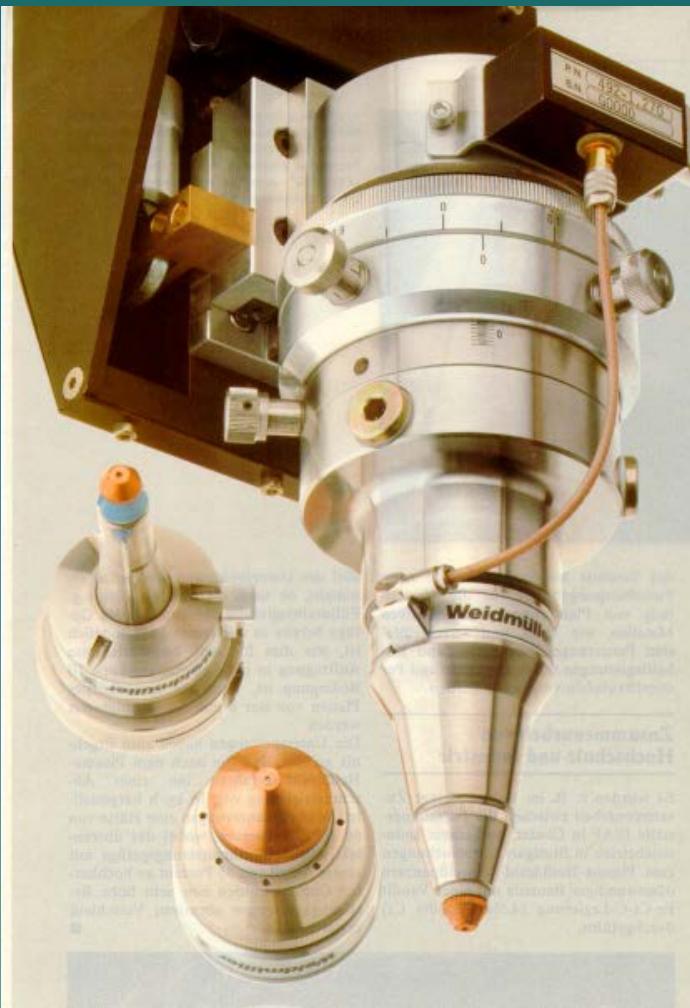

BYSTRONIC CO₂-LASER

OPTI^KI SISTEM ZA PRENOS LASERSKOG SNOPA I OBRADNA GLAVA

OBRADNA GLAVA

KRAJ

